

ANALES DE MEDICINA Y CIRUGIA

PUBLICADOS BAJO LA DIRECCION DE LA REAL ACADEMIA DE MEDICINA DE BARCELONA

AÑO LV - II EPOCA

JULIO - SEPTIEMBRE 1979

VOL. LIX - NUM. 257

NEO-TETRA HUBBER

INYECTABLE

acción antibiótico-mucolítica

(Véase más información al dorso)

NEO-TETRA HUBBER

INYECTABLE

INDICACIONES

Infecciones agudas y crónicas de las vías respiratorias debidas a gérmenes sensibles a los antibióticos de la fórmula.

Bronquitis y traqueobronquitis, neumonía atípica primaria, neumonías y bronconeumonías, abscesos pulmonares, empiemas, bronquiectasias infectadas, complicaciones broncopulmonares de las virales, laringitis, sinusitis, etc.

PRESENTACION Y FORMULA

Frasco con tapón de goma perforable, conteniendo:

Ampicilina sódica, equiv. en base a	0,100 g
Ampicilina benzatina, equiv. en base a	0,500 g
Sulfato de kanamicina, equiv. en base a	0,500 g
N-acetil homocisteína-tio lactona	0,100 g

Adjunto ampolla conteniendo: Agua bidestilada, estéril y apirógena, 4 c.c.
P.V.P. 157,— ptas. (imp. incl.).

DOSIFICACION

Se inyectará siempre por vía intramuscular.

Adultos: 1 frasco cada 12-24 horas.

Niños mayores de 3 años: 1 frasco cada 24 horas.

Niños menores de 3 años: 1/4 - 1/2 frasco cada 24 horas.

Como dosis máxima y en casos en que la gravedad del cuadro lo aconseje, se puede iniciar el tratamiento durante 1-2 días doblando las dosis anteriormente señaladas.

CONTRAINDICACIONES

NEO-TETRA HUBBER está contraindicado en pacientes con antecedentes de sensibilización a alguno de los componentes de la fórmula, debiendo recordarse que puede existir eventualmente una alergia cruzada de la ampicilina con los antibióticos del grupo de las penicilinas o cefalosporinas.

No debe administrarse en pacientes con crisis asmática.

No utilizar en pacientes con insuficiencia renal. Efectuar pruebas de función renal durante el tratamiento en pacientes de edad y cuando se observe alguna reacción (insuficiencia renal larvada).

INCOMPATIBILIDADES

No debe administrarse con antibióticos del grupo de las tetraciclinas, cloranfenicol, eritromicina, oleandomicina, espiromicina y lincomicina, por ser antagonicos.

EFFECTOS SECUNDARIOS

En tratamientos prolongados a dosis elevadas, la kanamicina puede afectar a la rama coclear del VIII par craneal, por lo que debe prestarse atención a los posibles efectos tóxicos sobre el nervio auditivo (a tener más en cuenta en los casos de insuficiencia renal, puesto que los niveles hemáticos serán más altos).

INTOXICACION Y TRATAMIENTO

En los tratamientos intensos y prolongados deben vigilarse las funciones auditivas y renal de acuerdo con cuanto se especifica en Efectos Secundarios y Contraindicaciones.

INTERACCIONES CON OTROS FARMACOS O ALIMENTOS

No se han descrito.

LABORATORIOS HUBBER, S. A.

Fábrica y Laboratorios de Productos Biológicos y Farmacéuticos
Berlín, 38-48 - Teléf. *321 72 00 - Barcelona-29 (España)

ANALES DE MEDICINA Y CIRUGIA

PUBLICADOS BAJO LA DIRECCIÓN DE LA REAL ACADEMIA DE MEDICINA
DE BARCELONA

AÑO LV - II EPOCA

JULIO - SEPTIEMBRE 1979

VOL. LIX - NUM. 257

DEPOSITO LEGAL B. 1842 - 1959

PUBLICACION TRIMESTRAL

Director:

Prof. Dr. Pedro Domingo
Presidente de la Real Academia

Consejo de Redacción:

Dr. J. Alsina Bofill
Prof. R. Arandes
Prof. A. Azoy
Prof. M. Badell Surtol
Prof. A. Balcells Gorina
Prof. A. Ballabriga
Prof. J. L. Balibrea
Prof. J. J. Barcia Goyanes
Prof. Joaquín Barraquer
Prof. L. Barraquer Bordas
Prof. M. Bartolomé Rodríguez
Dr. M. Broggi Vallés
Prof. F. Buscarons Ubeda
Prof. José Cabré
Dr. A. Caralps Masasó
Dr. A. Cardoner
Dr. J. Carol
Dr. M. Carreras Roca
Dr. A. Carreras Verdagué
Prof. J. Casanovas
Prof. R. Castillo Cofiño
Prof. J. Cuatrecasas
Prof. Felipe Cid
Prof. V. Cónill Serra
Dr. J. Cornudella
Prof. J. Corbella
Prof. A. Cortés Lladó
Prof. M. Cruz Hernández
Prof. E. Cuenca

Prof. F. de Dulanto
Prof. S. Erill
Prof. A. Fernández Cruz
Prof. Amadeo Foz
Dr. A. Gallart Esquerdo
Prof. Jaime Gallego
Prof. F. García Valdecasas
Prof. J. Gibert Oueraltó
Prof. J. M.ª Gil Vernet
Prof. S. Gil Vernet
Dr. A. Gómez
Prof. F. González Fusté
Prof. J. González Merlo
Dr. J. Gras Riera
Dr. F. Hernández Gutiérrez
Dr. J. Isamat
Prof. F. Jané Carrencá
Prof. J. Jiménez Vargas
Dr. F. Josa
Prof. J. Laporte
Dr. A. Llauradó Tomás
Prof. R. Margalef
Dr. F. Martorell
Prof. J. M.ª Mascaró Ballester
Dr. S. Noguera Moré
Prof. J. Obiols Vié
Dr. B. Oliver Suñé
Prof. C. Pera Blanco Moraes

Dr. J. Pi Figueras
Prof. G. Piedrola
Prof. D. Pita Salorix
Dr. A. Prevosti
Prof. F. Puchal
Dr. P. Puig Muset
Prof. A. Puigvert
Prof. A. Pumarola Busquets
Prof. D. Ribas Mujal
Prof. M. Ribas Mundó
Dr. A. Rocha
Dr. B. Rodríguez Arias
Prof. A. Rodríguez Torres
Prof. C. Rozman
Prof. D. Ruano Gil
Prof. M. Sales
Prof. J. A. Salvá Miquel
Dr. V. Salleras
Prof. R. San Martín
Prof. G. Sánchez Maldonado
Prof. R. Sarró
Dr. J. Sécufi
Dr. A. Subirana
Prof. M. Taure
Prof. José Traserra
Prof. M. Usandizaga
Prof. S. Vidal Silvilla
Dr. J. M.ª Vilaseca Sabater

Secretario de Redacción:

Dr. M. González Ribas

REDACCION:

Carmen, 47 - BARCELONA-1

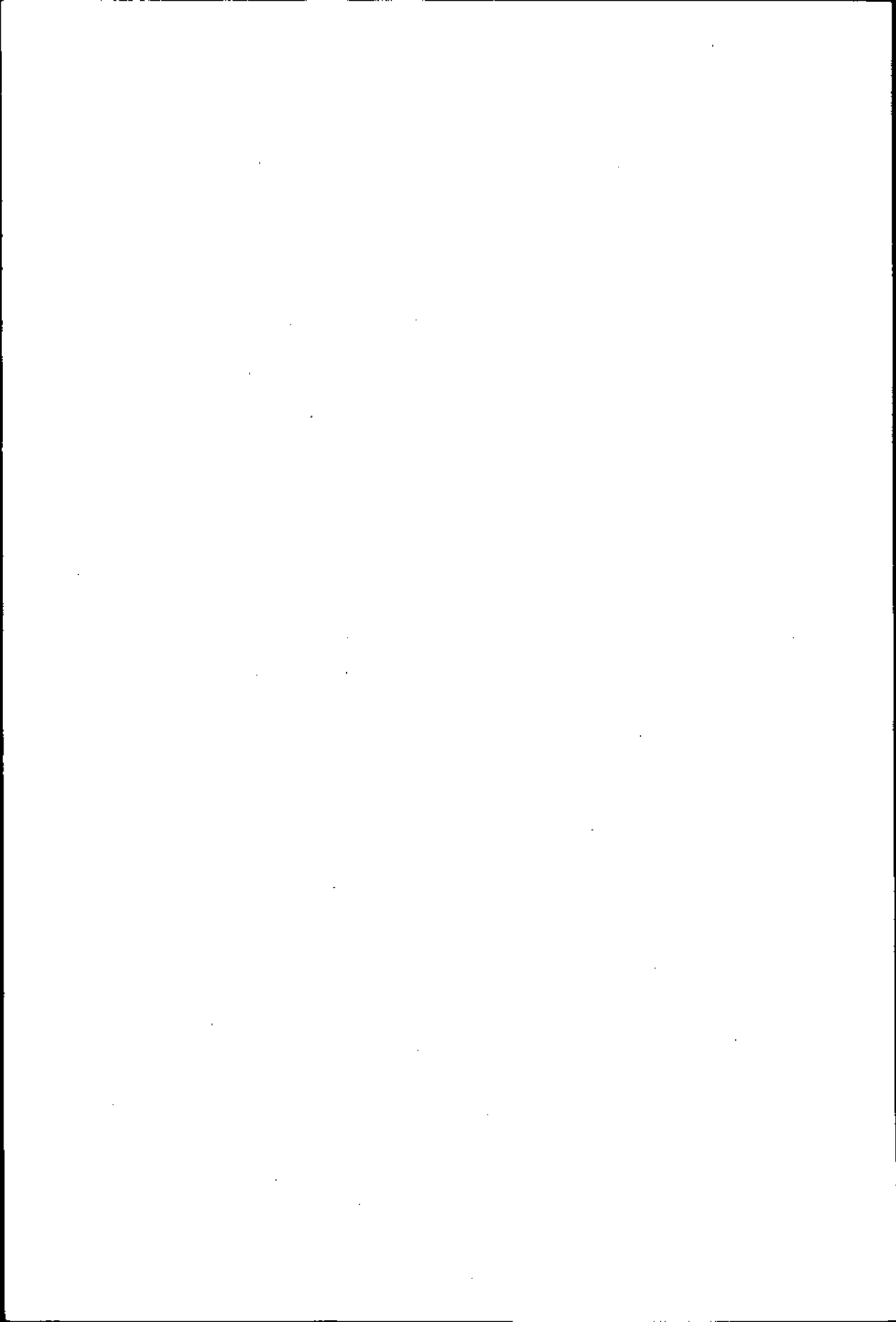
ADMINISTRACION:

Berlin, 42 — BARCELONA-14 — Tel. *321 72 00

Administración de Publicidad: ESMON

Vía Layetana, 162-164, 2.ª planta - Tels. 215 35 31 - 215 79 99 - BARCELONA-37

IMPRESO EN INDUSTRIA GRAFICA FERRER COLL. S. A. - PJE. SOLSONA, s/n. BARCELONA - 14

FLUIDIN CODEINA

INDICACIONES

- Tos.
- Catarros en su fase inicial.
- Gripe.
- Neumonías y bronconeumonías.
- Asma bronquial.
- Bronquitis crónica obstructiva.
- Bronquitis irritativa por tabaco o gases.

COMPOSICION

Cada 5 cm³ contienen:

Eter glicerilguayacólico	50	mg.
Codeína	5	»
Benzoato sódico	50	»
Acetato amónico	50	»
Yoduro sódico	8,7	»
Cafeína	16,2	»
Clorhidrato de efedrina	5	»
Tinturas expectorantes	0,37	cm ³

CONTRAINDICACIONES

Hipersensibilidad a alguno de los componentes del preparado.

No debe administrarse FLUIDIN CODEINA a niños menores de tres años sin expresa indicación facultativa.

INCOMPATIBILIDADES

La administración de dosis muy elevadas de FLUIDIN CODEINA, junto con fenotiazinas, antidepresivos tricíclicos e inhibidores del enzima monoaminoxidasa (MAO) puede originar depresión respiratoria.

EFFECTOS SECUNDARIOS

En pacientes particularmente sensibles pueden presentarse reacciones moderadas de tipo alérgico a alguno de los componentes del preparado.

DOSIFICACION

(Salvo prescripción facultativa).

Niños: 5 cm³ (1 cucharadita) de tres a seis veces al día.

Adultos: 15 cm³ (1 cucharada) de tres a seis veces al día.

INTOXICACION Y SU TRATAMIENTO

Dosis muy elevadas de FLUIDIN CODEINA pueden producir excitación, insomnio, constipación, hipotensión, etc, fenómenos todos ellos que ceden fácilmente al suspender la medicación.

PRESENTACION Y P.V.P.

Frasco con 250 cm³

P.V.P. 223,- Ptas.

ANALES DE MEDICINA Y CIRUGIA se publican trimestralmente, bajo la dirección de la Real Academia de Medicina de Barcelona.

Reúne trabajos originales de los que fueron explanados en las Sesiones científicas de la Academia y otros de colaboración libre.

Todos los facultativos sanitarios pueden aportar trabajos originales, a condición de que sean inéditos, no resulten demasiado extensos y tengan —de estimarse preciso— un número limitado de cuadros sinópticos y de ilustraciones.

Solicita con empeño la Redacción que se presenten transcritos a máquina, claramente y con interlineas. Los gráficos, dibujos, fotografías, etc., han de permitir siempre una fácil reproducción de los mismos.

Todas las referencias bibliográficas deben ajustarse a las normas más en uso.

Secretaría manifiesta que recurrirá al derecho, natural, de modificar la distribución de materias, sin alterarlas substancialmente, para una mejor edición de la publicación.

Un exceso de ilustraciones y de páginas podría ser objeto de un resarcimiento económico, que trataría directamente la Administración con el autor o autores de los trabajos.

Se prevé que haya, también, una Sección dedicada a Crítica de Libros.

Cabe establecer, siempre, un intercambio con las demás revistas nacionales y extranjeras que lo deseen.

Ni la Real Academia de Medicina de Barcelona, ni la Secretaría de Redacción, convalidan las opiniones sustentadas por los autores de los trabajos.

La Administración obsequia a los autores de trabajos originales con un lote de 100 «separatas».

8

Se edita, independientemente, un **BOLETIN INFORMATIVO DE LA REAL ACADEMIA DE MEDICINA DE BARCELONA**, en el que figura la crónica detallada de las actividades de la Corporación.

ANALES DE MEDICINA Y CIRUGIA

SUMARIO

NUMERO 257 - JULIO - SEPTIEMBRE

- Evocación histórica de Revista Médica de Barcelona. — *Dr. B. Rodríguez Arias, Dr. Pedro Domingo, Dr. Adolfo Azoy y Dr. F. Carreras Verdaguer.* 149
- Contribución al estudio biográfico-médico de las más ilustres familias de académicos. — *Dr. Benito Oliver Suñé; Dres. Enrique Suñé Moya, Benito Oliver Clapés y B. Rodríguez Arias . . . . .* 163

secantol®

Prevención de las adherencias quirúrgicas.
Acción antibiótica local prolongada.

PRESENTACION

Caja conteniendo dos frascos (I y II).

Frasco I: Bacitracina, 2.500 U.I.; Fosfato de polifloreína, 100 mg. (lío-filizado estéril).

Frasco II: Sulfato de neomicina, 50 mg. (equivalentes en base a 35 mg.); Polivinilpirrolidona, 1.000 mg.; Agua bidestilada c.s.p., 10 c.c. (disolvente estéril).

P.V.P. 413,-- Ptas.

MODO DE EMPLEO

Disolver el producto liofilizado, contenido en el frasco I, con el disolvente contenido en el frasco II. La solución tópica dispuesta para su empleo se consigue en dos o tres minutos.

DOSIFICACION

Se aplicarán una o varias instilaciones «in situ», como profiláctico o curativo, según las necesidades.

CONTRAINDICACIONES:

Hipersensibilidad a los componentes de Secantol.

EFFECTOS SECUNDARIOS:

No se describen.

ABELLÓ S. A. FABRICA DE PRODUCTOS QUÍMICOS Y FARMACÉUTICOS

Julían Camarillo, n.º 8 - Madrid (17)

EVOCACION HISTORICA DE REVISTA MEDICA DE BARCELONA *

B. RODRIGUEZ ARIAS, PEDRO DOMINGO, ADOLFO AZOY
(Académicos Numerarios)

y

F. CARRERAS VERDAGUER
(Académico Correspondiente Nacional)

I. IMPORTANCIA QUE TUVO EDITARLA

Doctor B. Rodríguez Arias. — Cuatro de los viejos editores de la Revista Médica de Barcelona que disertamos frecuentemente en la Academia por nuestra calidad de miembros de la tricentenaria Real Corporación, hemos pensado —y no tan sólo ahora— en evocar lo que simbolizó, al tiempo de publicarse (del 1 de enero 1924 al 30 de junio 1936).

¡Por qué concretamente en estos momentos, a los cuarenta y tres años de haberse extinguido la publicación, añorada más de una vez por todos nosotros!

Y es que en el transcurso de cuatro décadas largas había realmente, hablar y tratar de lo que fue y dejó de ser luego la revista.

Sin embargo, hasta hace poco, a partir de 1976, no nos movíamos en un régimen de verdadera libertad de

expresión, dado lo que nos hubiéramos sentido insinceros en recuerdos, críticas, elogios o juicios. Así pues, no llegó a gustarnos el intento de evocación de una fidedigna gesta.

Necesitábamos de la democracia restaurada para lograr sin una autocensura desagradable y agobiante, la justificación de haber cesado en la empresa iniciada hace más de medio siglo, después de proseguirla varios años.

No queremos caer en el rencor, pero tampoco silenciar persecuciones o el triunfalismo inherente a unos vencedores (más bien los que coreaban a éstos) de ver truncada una acción cultural objetiva, de signo independiente y de importancia política aplicada que de un eco manipulado desde partidos en ejercicio.

Al presente vivimos todavía 8 del grupo de 19 compañeros que trabaja-

* Coloquio. Sesión del 29-V-79.

mos antaño. Han fallecido ya por desgracia 11: P. Martínez García, E. Mira, M. Cortés Lladó, F. Faixat Plá, I. Figueras Basols, R. Juliá Rosés, F. Palomar, Antonio Peyri, A. Pinós, C. Soler Dopf y Jacinto Vilardell. En mejor o peor estado de salud se encuentran aún Adolfo Azoy, F. Carreras, J. Cuatrecasas, P. Domingo, J. Escayola, J. Puche, A. Torra Huberti y el que os habla.

En el exilio sigue figurando uno de los domiciliados en Barcelona, otro se desplaza eventualmente al extranjero en vista de lo cual la solidez del grupo primitivo no pudo jamás rehacerse.

Los muertos (3 de los exiliados en América) son acreedores todos, hoy, de una gratitud y de una loa entremezcladas por su nombradía como investigadores, maestros o enseñantes de valía y modelo en la praxis de rigor. Si los que decidimos, supimos o pudimos no cambiar el lugar de residencia o la función pública y privada, nos mantenemos en una brecha simbólica de combate a efectos culturales, olvidáramos a los ausentes (voluntarios o involuntarios) dejaríamos de merecer el sacrosanto concepto de amigos.

Tanto la vigencia de una obra inacabada, cual la pérdida de parte de la grey fueron, son y tal vez serán circunstancias a propósito de remembranza de lo sucedido otrora.

Vale la pena insistir, como ejemplo para tener en cuenta, que los 150 números dados a la luz correspondieron a tres períodos nada iguales de la historia más reciente de este país mosaico, en determinados aspectos de costum-

bres, regímenes económicos y progresos o adelantos, a cualquier respecto, origen de antagonismos o rencillas, no finitos aún y en plena democracia de nuevo, medio siglo después.

Imaginada la Revista durante la monarquía parlamentaria antes de «Jure que de facto» del Rey Alfonso XIII, el 13 de septiembre de 1923 el General Primo de Rivera instauró una dictadura. Nosotros que ya teníamos proyectada y casi en marcha la edición de Revista Médica de Barcelona, no vacilamos en seguir adelante al margen de claudicaciones o de desalientos.

El plan libremente elaborado empezó a desarrollarse y ponerse en marcha unos tres meses más tarde.

¿Qué significaba, pues, la obra? Sobre todo seguridad en el proyecto y en la acción inmediata y en seguida el deseo de innovar hábitos o designios muy criticables, de objetar propósitos de inercia o de panceísmo y de facilitar, en último término, conquistas pluridimensionales y de fondo, sin estridencias, sin alaridos callejeros y sin movimientos revolucionarios en el marco exterior o aparente de los mismos, es decir, con tranquilidad, con gran perseverancia y con buenos resultados, visibles y tangibles o a la chita callando.

Táctica correcta y enérgica, no siempre bien vista por los partidarios de lo que se ve aunque se tenga por inconsistente, mucho más de lo poco que representa un avance real y nada efímero o sujeto en ocasiones, temor y dolor de muchos, a vaivenes o altibajos.

Nos guiaba, fundamentalmente po-

der implantar y defender un método, una conclusión, una rectificación de procedimientos anteriores, sin el opo- nente de fuerza de otra línea o marcha política.

Claro está, andar un tanto pausada- mente sin retroceder, progresar en lo docente, en lo sanitario, en lo cultu- ral, y en el ejercicio normativo de la carrera sin el resplandor de un fogonazo, sin el verbo hiriente de un con- tradictor, sin la orquestación ensor- decedora de los insensatos o de los hueros, sin la destemplanza de los psi- cópatas, sin la alegría fugaz de los refugiados en casinos o en logias de subversión, sin las luchas a mando- bles de los que increpan por queren- cia de masas, sin más y más formas de inconformismo superficial y adje- tivo, o sea, sin la base y argumentos del que sabe y porque lo sabe y por- que lo establece, clamando una ideolo- gía fehaciente y un «modus operandi» de gente equilibrada o que se apresta a mantenerse imparcial a diario, lo teníamos por óptimo.

Hogaño la vigencia de lo plantea- do, discutido y modificado a la sa- zón, quizá gracias a nuestra pequeña cruzada de tipo cívico nadie podría o sabría refutarla.

Por ello acaso, nos alegra y nos place evocar sustancialmente la pon- deración, la objetividad o alteza de miras, la ecuanimidad o altruismo y el lógico espíritu cívico de una obra (con mayúscula o minúscula según los grupos que se formaban y duran aún) producto de un estímulo cons- tante y de un afán de superación que

sentimos en lo más hondo de todos y cada uno de nosotros.

Ni soberbios, ni orgullosos, ni va- nidosos, puesto que el credo político y la conciencia de una responsabili- dad íntima o de una moralidad sin apelativos nos lo hubiera impedido serlo, alcanzamos una meta de autén- ticos reformadores.

El patriotismo genuino que nos es- poleaba fue apreciado por muchos, aunque no inmediatamente. Y es que el antagonismo político o de senti- mientos cívicos, tan sólo de parte de los 19 editores, no recelando jamás unos de otros en ningún aspecto, era la gran fuerza que nos movía.

Ni conservadores, ni liberales, ni republicanos, ni socialistas, ni regio- nalistas ni radicales, etc., como tales módulos políticos, como exclusivos módulos políticos acaso tenían validez entre nosotros. El civismo más im- poluto, la ciudadanía más auténtica, la independencia más real se divisa- ban o se notaban por encima de todo entre nosotros.

Pero, antes de sentar nuevas opinio- nes o afrontar más datos de cariz histórico tratemos de los sumarios ha- bituales de la Revista.

* * *

Sin eludir jamás nuestra propia censura a tenor de la marcha admi- nistrativa o política y del régimen a que se atenía el Estado, un porcentaje importante de números fue sometido

a la «Censura previa gubernativa». Por excepción dicha censura nos tachó un comentario que se refería al Rector de la Universidad cuya designación no había agradado en general y cuyas resoluciones personalistas molestaban a bastantes.

Así las cosas, de establecer un parangón a un cotejo de números (nos referimos a los 150) no se notaban diferencias ni en lo básico ni en lo adjetivo.

En cada uno de los números, omitiendo los pocos de índole monográfica que confeccionamos por su estructura disimilar se publicaban: Un Editorial, 5 trabajos originales, una Crónica, una o más notas sobre diagnóstico y terapéutica, la llamada Vida Médica de Barcelona, información de Congresos y Revistas, críticas bibliográficas y Necrologías o Biografías de maestros.

Los editoriales llegaron a ser trascendentes y se leían por muchos con fruición, se referían a la problemática científica, universitaria, sanitaria, asistencial o profesional y cultural que merecía comentarios soluciones o puntos de vista en pugna. Un ponente los redactaba y en sesión plenaria se modificaba o no al detalle la opinión que sosteníamos todos.

Los trabajos originales de ordinario 5 habían sido solicitados o recibidos directamente de maestros prácticos de nombradía o médicos jóvenes mayormente de Barcelona (3 trabajos) y en menos proporción del resto de España (1) o del extranjero (1).

Las crónicas que firmaban casi

exclusivamente los redactores, venían a simbolizar una «misse au point» de cuestiones doctrinales de diagnóstico o de terapéutica más al día.

En cuanto a las notas de diagnóstico y terapéutica, una (la primordial), tenía por finalidad la información o la glosa en manos de un experto y las demás impersonales, eran simples noticias bien seleccionadas extractadas.

En la vida médica de Barcelona se recogían resúmenes bien perfilados y clasificados de todo el movimiento cultural de la ciudad. Las Academias, Sociedades y otras entidades de rango similar que metódicamente y también exhaustivamente se traían a colación, eran de 15 a 30.

Los congresos y trabajos originales aparecidos en otras revistas, merecieron siempre una información cumplida fortuitamente total, a veces escogida por los editores a tenor de las circunstancias en juego.

Más de un congreso quedó reflejado, sin omisiones en nuestras páginas. Y más de una revista era traída a colación, en referatas por los editores que la leían asiduamente. Sin embargo, no podíamos excedernos en el cometido que nos asignamos al respecto.

Numerosos libros, tanto del país como de los procedentes del extranjero, publicados en distintos idiomas, fueron objeto de crítica amable y elogiosa o si es o no es dura y justa por parte de todos y cada uno de nosotros.

Por último, el capítulo de las Necrologías o de las Biografías, éstas no

tan frecuentes como las otras, de personalidades señeras muy ligadas a Barcelona o el resto de España y más bien países del área occidental, se redactaron constantemente (sin firma) porque entendíamos que constituían un deber inherente a discípulos de todo orden, a admiradores de una trayectoria gloriosa en lo científico o en lo profesional o a una evocación obligada y leal de independientes.

Unos índices de autores y de materias muy bien concebidos, perfeccionaban, la utilización cabal de la inmensa documentación acumulada.

En el dintorno estricto de la técnica editorial, iconográfica o simple nos mantuvimos siempre a gran altura por orgullo y por no regatear medios.

* * *

Cinco tendencias complementarias mantuvo la revista que la distinguieron a través de los años:

1. El intercambio Madrid - Barcelona.
2. Las lecciones solicitadas a profesores extranjeros.
3. El haber incitado directa o casualmente, a la publicación de otras revistas en Barcelona, hermanas u opuestas.
4. Favorecer la celebración de congresos o reuniones nacionales o internacionales.

5. Crear un ambiente propicio al nacimiento y desarrollo de más y más academias y sociedades libres.

El intercambio alcanzó límites sustanciales de fama y provecho. Porque «Archivos de Medicina, Cirugía y Especialidades» en Madrid y nuestra Revista en Barcelona simbolizaban un fiel e inminente avance científico y profesional.

Los editores de ambas publicaciones y sus simpatizantes, maestros genuinos o colaboradores insignes de todos y cada uno de ellos, hombres de la praxis al día y también sus adversarios en la lucha cultural emprendida, centraban movimientos destacados en una época de renovación de hábitos y de mejoras de una masa colegial en evolución disconforme.

Las lecciones, conferencias magistrales y pequeñas comunicaciones desarrolladas en los servicios, universitarios o no, de Barcelona y Madrid pueden leerse todavía con provecho. Lo que entonces se tenía por una doctrina o adelanto puesto al día graciosamente, no ha perdido valor hoy ni histórica ni esencialmente.

La lista de los disertantes y organizadores de ambas ciudades podría circunscribirse, en un sentido figurativo, a dos sabios de nombradía universal: Pío del Río - Horteiga y Gregorio Marañón. Naturalmente que los restantes no desmerecían a éstos.

De los visitantes, requeridos para ilustrarnos en cuestiones más debatidas a la sazón, con el auxilio finan-

ciero de unos mecenas, no cabría dejar de mencionar también en un sentido figurativo a Ludwíg Puussepp (de Tartu - Dorpat: Estonia), Ferenczi (de Budapest: Hungría) y Egas Moniz (de Lisboa: Portugal).

«Ars Médica», «Medicina Catalana» y «Revista de Cirugía de Barcelona» vieron la luz, a no dudarlo, para evaluar o amplificar, tal vez corregir, lo ideado por nuestra Revista.

«Ars Médica» preponderantemente dirigida por M. Battestini, Vicenté Carrulla, L. Trías de Bes y Joaquín Salarrich, entre otros de valía, significó la respuesta amistosa y solidaria al «numerus clausus» que nosotros nos impusimos. Sin estridencias, sin animadversión de fondo, sin resentimiento puesto que varios trabajos originales de nuestra Revista los firmaron editores de la ajena, proseguimos los caminos señalados al inicio, excediéndonos en cometidos similares, ni anti-tética ni malhumoradamente. Ejemplo de civismo, quizá de un civismo mal interpretado por bastantes de los insolidarios en lid que nos ha dignificado y al país igualmente en la pre y en la postguerra fratijda.

En esta Real Academia de Medicina unos y otros nos hemos protegido o elegido día tras día, como hermanos o familiares de una «dinastía» científica y profesional, o sea básicamente cultural.

«Medicina Catalana» imaginada y sostenida por Leandro Cervera, representó la respuesta en el otro idioma que hablamos usualmente los de aquí,

a nuestra Revista. Cordialmente nos tratamos siempre sin abdicar de los credos rezados por ambos.

«Revista de Cirugía de Barcelona», copia en la vertiente quirúrgica de la nuestra, editada paralelamente en la redacción de su hermana mayor, por Manuel Corachán, E. Ribas y Ríbas y Joaquín y Antonio Trías Pujol, encarnó el triunfo de un directriz, jamás unitaria.

El Congreso Nacional de Medicina (Sevilla, 1924) las reuniones anuales de la Asociación Española de Neuro-psiquiatras (1924-1935) el «Congrés des médecins alienistes et neurologistes de langue Française» (Barcelona, 1929). Los «Congrés de metges de llengua catalana» (1930, 1932 y 1934) y algunos más tuvieron un total o bastante importante eco en nuestras páginas.

Del mismo modo se debió parcialmente a nuestro impulso la fundación de sociedades especializadas, radicadas en Barcelona. Para evitar olvidos, no considero oportuno ahora enunciarlas. Pero casi todas se hallan vinculadas hoy, modificadas o no, ampliadas o no, desvinculadas de otras o no, a la próspera «Acadèmia de Ciències Mèdicas de Catalunya i Balears».

El esquema trazado, indica a las claras el empuje que tuvo una actividad bien concebida y llevada con mano firme nunca —eso sí— dictatorial.

* * *

Al presente, en 1979, no juzgo petulante o vanidoso transcribir la estadística que resume o manifiesta la función universitaria asistencial, en la sanidad pública, en las Academias o Sociedades, en la praxis de nombradía y en el exilio, del núcleo de los 19 al que venimos aludiendo. El destino o fama resultó variado.

1. En la Universidad de Barcelona: 4 catedráticos numerarios; 3 profesores agregados titulares de cátedras recién instituidas; 1 profesor auxiliar temporal; y un profesor ayudante.
2. En la Asistencia Pública de Barcelona: 3 Directores de hospitales; 3 jefes de servicios; y varios facultativos de número.
3. En la Sanidad regional: 2 directores de laboratorio o instituto; y varios facultativos de número.
4. En Academias y Sociedades Médicas especializadas: Varios presidentes, fundadores o no; y otros cargos en juntas directivas.
5. En la praxis de nombradía: las dos terceras partes del elenco llegaron a tener una de las primeras clientelas de especialistas.
6. En el exilio: Argentina, Brasil, Cuba, México y Venezuela. El prestigio como investigadores, docentes en aulas universitarias,

en misiones sanitarias diversas y en el ejercicio libre de la profesión destacó de veras por su enjundia y por su brillantez.

7. Finalmente en nuestra Real Academia de Medicina de Barcelona: Seis Académicos Numerarios y seis Académicos correspondientes Nacionales. De los cuales, aún, un presidente, un Secretario General perpetuo y un Vicesecretario contador.

Ciertamente nadie se atrevería a pensar en que hubo frustración de metas, ayer y hoy.

* * *

Maestros y discípulos, de la Ciudad Condal, del resto de España y foráneos de otras naciones, publicaron al unísono trabajos originales y notas, también originales de menor trascendencia.

Así las cosas, la metodología implegable observada en los números editados y la validez de los designios, que saltaban las fronteras políticas, dio un carácter ecuménico o de signo internacional a nuestra revista.

Costaba realmente un esfuerzo denodado sentirse barcelonés y catalán sin titubeos, a la par que español en Madrid y provincias y ciudadano del mundo en otros lares, corrientemente de amigos de verdad, si bien a veces de amigos tan sólo correctos o respetuosos de tendencias no idénticas ni parecidas.

La investigación médico biológica en sus raíces o en las aplicaciones clínicas y otras más, la enseñanza de la Medicina en la Universidad y fuera de las Aulas, la Praxis hospitalaria y privada más normativa y las manifestaciones de alta cultura o las usuales de una vida legendaria o tradicional, se reflejaron sin pausa o tregua, a lo benedictino en nuestras páginas.

Ese Ramón y Cajal nos sirvió de ejemplo porque la labor desarrollada en el siglo pasado y principios del xx careció de la espectacularidad y de lo suntuoso en las instalaciones, que tanto reclaman los pocos seguros de sí mismos o los inestables de una actividad científica durable.

Otras personalidades señeras se han identificado con Cajal, enemigo de los centros tan sólo lujosos y carentes de espíritu investigador fundamental, al igual que la «sustancia» en las metas.

«El hábito no hace al monje», enseña el refrán, pero aquí, en un mundo frecuente de petulantes y hueros, se tiende a cubrir la falta innata de sabiduría, templanza y labor metódica, paseando en habitaciones bien decoradas únicamente.

Quizás atraídos brutalmente por unas costumbres nuevas, decidimos huir del «dulce far niente», de la actividad gregaria mansa o boba de la eficacia en los movimientos o de civismo en las ilusiones y logros.

El inconformismo duro o apenas elástico, cual bastión fácil y nunca solidario en el que guarecerse tácticamente y la socorrida (propia de los tiempos que vivimos) actividad guerrillera estúpida en las calles urbanas, tampoco nos sedujo.

Por eso en un clima de porfiado trabajo metódico, disciplinados y rutinarios en el curso evolutivo que seguíamos, consecuentes y dignos sin altibajos, equilibrados e iguales a lo apocalíptico, sin exagerar, sin vanagloria tonta, asumimos el papel que compete a la figura sacrosanta y útil de la oposición.

Imbuidos de la savia tan necesitada de civismo, patriotas verdad, sin marchas populares con bombo y platillos, realizamos una labor cultural, que considero «inacabada».

La ciudadanía, esa fuerza tan poco explotada por desgracia, acaso odiada, pudo galvanizarnos. He aquí el «Leit-motiv» de una odisea comentada.

La ideología francamente desigual en política de los editores, no llegó a ser conculcada ni por los partidos organizados ni por una realidad tajante de los individuos.

La satisfacción y el cariño asoma a mis labios. He evocado algo segado en flor. El recuerdo y la gratitud no se han extinguido sin embargo.

Muchas gracias a todos y por todo.

tétanos !

CON JERINGA Y AGUJA ESTERILES

GAMMA GLOBULINA HUBBER ANTITETANICA

LABORATORIOS HUBBER, S. A.

Fábrica y Laboratorios de Productos Biológicos y Farmacéuticos
Berlín, 38-48 - Teléf. *321 72 00 - Barcelona-29 (España)

(Véase mayor información al dorso)

GAMMA GLOBULINA HUBBER ANTITETANICA

INYECTABLE - LIOFILIZADO

Anticuerpos específicos homólogos

PRESENTACION Y FORMULA

Frasco con tapón perforable, conteniendo inmunoglobulina humana antitetánica 500 U. I.
Adjunto ampolla de disolvente con 3 c.c.
Se acompaña jeringuilla y aguja estériles para su aplicación, de un solo uso.
P. V. P.: 512,— pesetas.

DOSIFICACION

Profilaxis: El contenido de un frasco, 500 U. I., por vía intramuscular profunda, en una sola inyección tanto en adultos como en niños. No existiendo problemas de dosificación, estas dosis pueden ser aumentadas o reiteradas si se estima que hay grave peligro de contaminación o un tiempo de incubación muy prolongado.

Tratamiento: De 6.000 a 8.000 U. I., por vía intramuscular, dosis que pueden aumentarse o reiterarse según la gravedad del caso y siempre a juicio facultativo.

ADMINISTRACION

La vía de administración debe ser sólo la intramuscular profunda, debiendo cerciorarse de que la aguja no se encuentre en la luz de un vaso sanguíneo, aspirando ligeramente mediante el émbolo de la jeringa.

INDICACIONES

La inmunidad proporcionada por GAMMA GLOBULINA HUBBER ANTI-TETANICA se mantiene a niveles óptimos alrededor de 30 días, confiriendo una eficaz protección a los pacientes que presentan heridas o traumatismos con riesgo de contaminación. Si se estima conveniente, puede simultanearse su administración con anatoxina al objeto de conseguir una inmunidad activa que complementa a la pasiva proporcionada por la inmunoglobulina, debe en estos casos efectuarse la administración de la vacuna con distinta jeringuilla y en lugar alejado del que se ha practicado la inyección de inmunoglobulina.

En el tratamiento de la infección declarada, esta inmunoglobulina específica se ha mostrado altamente eficaz unida a las medidas terapéuticas clásicas: limpieza quirúrgica del foco, sedación, antibióticos, etc.

CONTRAINDICACIONES

Pacientes con antecedentes de sensibilización a alguno de los componentes de su fórmula.

EFFECTOS SECUNDARIOS

La administración del preparado puede dar lugar, en raras ocasiones, a un cierto dolor local, en función de la sensibilidad del paciente, que cede espontáneamente en poco tiempo. Una ligera y leve reacción febril puede, asimismo, presentarse en casos esporádicos consecuentemente a la aplicación de esta fracción plasmática sin que alcance más trascendencia ni obligue a tratamiento alguno.

El método de fraccionamiento empleado para la obtención de esta especialidad, así como las garantías y controles analíticos a que se somete a los donadores, eliminan totalmente el riesgo de transmisión de enfermedades víricas.

INCOMPATIBILIDADES

No existen incompatibilidades conocidas a la terapéutica con inmunoglobulina.

INTERACCIONES

Siguiendo la pauta y metodología de aplicación señaladas, se logra el efecto terapéutico deseado sin que la interacción entre inmunoglobulina y vacuna se acusen en el caso de utilizar ambas.

INTOXICACION Y TRATAMIENTO

No ha lugar por ser un producto homólogo.

II. DISCUSIÓN

Doctor Pedro Domingo. — En su nombre por haber tenido que desplazarse a Madrid estos días, el doctor Rodríguez Arias comunica la opinión que le manifestó verbalmente.

Revista Médica de Barcelona fue ante todo una escuela en el terreno delimitado de la enseñanza universitaria, de la asistencia médica pública y privada, de lo cultural propio de Sociedades y Academias médicas.

Se preparaban los números, con los famosos y polémicos Editoriales, trabajos originales, crónicas de temas científicos del momento e información sistemática y exhaustiva de toda índole, en reuniones a las que concurrían la mayoría de los diecinueve colegas.

Lo que se publicaba constituía, por ende, la voz de un cenáculo en el que se sostenían y discutían las más variadas tendencias a cualquier respecto, dado lo heterogéneo de unas convicciones o idearios políticos no siempre iguales.

Sin embargo, prevalecía la razón tras las objeciones y contraobjeciones desarrolladas muy intensamente, bien que asimismo en tono pleno de cordialidad y respeto mutuo. Este modo de comportarnos fue nuestra estrella y el honor cosechado a través del lapso que medió entre 1924-1926.

El país mientras, vivió situaciones disimilares en los vaivenes tan nuestros, hacia la derecha o la izquierda y gobernantes, en las altas esferas y en los municipios por ejemplo, de sig-

no más bien antitético e irreconciliable.

Nosotros seguimos un camino recto, jamás rígido y ajustado a las necesidades que se sucedían con una tenacidad y acierto difíciles de mantener en numerosas ocasiones.

Triunfamos a la larga y la Historia, la pequeña Historia que nos trae hoy aquí, u otras veces fuera de aquí, no ha desmentido un acierto y una eficacia dignos de rememorarse.

Por lo que suscribo sin tilde cuanto ha expuesto y glosado antes otro de los editores, el doctor B. Rodríguez Arias.

Dr. Adolfo Azoy

*"...El Señor, avanza siempre,
siempre le precede la sombra, siempre
la mano extendida, que hace avanzar a
los rezagados..."*

WALT WHITMAN

Cuando Ortega - Gaset señaló que «hombre y su circunstancia», dirigía el sentido de la vida, marcó la trayectoria de quienes se inician en una profesión vocacional recién adquirida. Y mi circunstancia llegó a través de una llamada atractiva: La creación de una Revista Médica de Barcelona.

Acudir a ella fue la primera ilusión esperanzada dentro de mis mejores aspiraciones de Médico bisoño, sin medir mis escasas fuerzas, ante una ímproba labor, junto a hombres prestigiosos que me ofrecían excesiva confianza.

Pero así me adentré en cuantos valores que de arte y ciencia, tiene el saber médico y ellos fueron el estímulo, ejemplo y emulación que impulsaron en mí el espíritu de investigación y exaltaron mi pasión Universitaria.

Ellos los portadores de esta misteriosa voz, emprendieron una obra magna.

Las palabras de Eugenio D'Ors así los expresan: «... Doneu-me una palanca, es a dir, un home o un grupet d'homes capaços de sacrificis, i un punt d'ajut, es a dir, un sentiment de solidaritat nova, d'imperi a bastir o de religiositat fresca i jo refaré un poble...».

La Revista Médica de Barcelona fue pues la «palanca» y el «grupet d'homes» dotados para crear, hacer rehacer fueron Emilio Mira López, Belarmino Rodríguez Arias y Pedro Martínez García, y con ellos otras prestigiosas personalidades médicas, la mayoría de las cuales ya han desaparecido físicamente, pero han dejado la estela indeleble de su valor científico.

Revista Médica de Barcelona tuvo como principio el máximo cuidado en mantener la renovación de directivas del pensamiento, de cuantas líneas del movimiento científico del momento, de la genialidad de las ideas nuevas de mentes ágiles capaces de abrir otros horizontes en el arte de curar. De las evocaciones históricas a investigacio-

nes apasionadas sobre temas ignorados o confusos, pasando por puestas al día y crónicas a base de temas polémicos, todo ello como motivación de la vida médica, de todos los tiempos, en lucha tenaz contra el dolor y la muerte.

Entrando en la vía de modesta actividad en ella, en el primer año de su existencia publicó una crónica mía sobre «El problema del cáncer laríngeo» cuya lectura, hoy, después de tantos años, lleva la normativa del deseo de aquellos fundadores, el mejor conocimiento del tema y la máxima documentación. En 1932, la misma Revista llevaba entre sus originales, algo de mis investigaciones sobre «Sorderas ignoradas».

Así hasta este momento inefable que permite un recuerdo ante uno de las doctas instituciones que sintetizan la verdadera ciencia: la Real Academia de Medicina, en el instante en que unos pocos pueden evidenciar una obra ingente y perdurable de muchos desaparecidos, cuya memoria sigue perenne a través de los tiempos, con Revista Médica de Barcelona y en el marco solemne de la Real Academia de Medicina de Barcelona, donde se mantiene la llama inagotable de la Medicina.

En Revista Médica de Barcelona se fraguó mi primera verdad y a ella me remito porque fue un símbolo.

El sentir de Juan Ramón Jiménez es expresivo

«... Que dulce hora fresca y gris
llena de olores húmedos y siseo de pájaros
después de conseguida el ansia toda...»

Doctor F. Carreras i Verdaguer. — Amics meus: Parlar de la Revista Mèdica de Barcelona per a mi és com parlar d'una filla, però heu dit tantes coses i tan encertades, que les hauré de repetir o no podré dir res. Procuraré trovar una escaleta per a dir alguna cosa.

Alguns dels fundadors de la nostra revista, feiem tots els possibles per a tirar endavant el Butlletí de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques, volíem donar-li un nou impuls, cosa que no va ser ben vista pels directius de la mateixa.

La reacció nostra va ser fer una nova revista, amb el propòsit, com diu l'editorial del 1.er número de «donar a conèixer i difondre els treballs experimentals, d'observació i d'aplicació dels metges catalans i molt especialment de Barcelona, considerant que és on hi ha la més important producció mèdica de Catalunya».

No ens proposavem «rectificar opinions» ni «combatir programes i actituds». Encara que es tractés solament d'un «esforç de cultura era digne de tot respecte».

Tot això no van ser banals paraules, van ser fets.

Primer calgué fundar el consell de redacció, en que tots erem iguals, i si portavem un títol diferent de director o de secretari, era tan sols als efectes

burocràtics. Legalment jo n'era el director, per la senzilla raó, que un dia que es va haver de firmar un document, era l'únic que em trobava a la redacció i sempre més vaig continuar essent el responsable al Govern Civil.

Tot funcionava en verdadera democràcia.

L'esmentat editorial diu a la fi, que no portavem cap «tendència partidista» ni cap «finalitat utilitària» i aquest va ser un dels secrets del nostre èxit. Un altre, va ésser, el que ens varem conjurar a que encara que no tinguéssim cap subscriptor, ni cap anunci, sortirien els dotze números del primer any. Això passava el gener de 1924 i desgraciadament s'acabà amb la guerra civil.

Quan, molt ufà, vaig anar a entregar el primer exemplar personalment, a una figura mèdica del moment, donà les gràcies tot dient-me despectivament: «ja m'agradarà veure el tercer». Sinò que ja és mort m'agradaria poder-li ensenyar, no el tercer com ell volia, sino el volum n. 24.

Espero una pregunta, que és: i per qué no la vareu fer en català? Es van pesar els pros i els contres, i decidírem que donat el caràcter expansiu que volíem donar-li i les dificultats que hauríem trovat pel seu registre, calia fer-la en castellà en aquell moment i considerant que no es dubtàs

el nom dels redactors i que varem resultar amb algun dels qualificatius que em posaren, a mi, en un document oficial de «rojo, separatista, judaico, masónico y afrancesado» i oficialment jo continuava sent el director de la revista. El resultat va ésser que alguns dels companys van anar a parar al carrer d'Entença o al exili.

Acabada la guerra civil varem tenir tentadors oferiments de continuar la revista, amb empelt de nova sava, d'elements joves intelligents i emprendors. Els que quedavem, varem canviar impresions i sense desprejar el valor dels oferiments que s'ens feien, varem creure el més sensat de deixar morta la revista i guardar tots nosaltres un bon record de la nostra joventut.

Una altra de les característiques de la revista es el desinterés que tots compartiem, no ens interessava guanyar quartos, sols volíem que la nostra revista fos la millor i esmerçavem els guanys en millorar l'edició, posar-hi més gravats, més radiografies, millor paper, etc. A part de millorar la revista, teníem una dèria, que cada any ens quedés un remanent per a fer dos sopars: un als voltants de Nadal i un altre abans de les vacances d'estiu, acompanyats de les nostres mullers en compensació de les hores que els havíem robat.

Ja s'ho mereixien!

Tot el que he dit està plé de l'optimisme de la joventut que animava l'obra que empreniem, però això no era tot, l'important era l'esperit que ens animava.

Els anys han passat i la dalla de la mort ha anat segant una gran part de la nostra redacció.

No pretenc fer un elogi personal, que tots els que ens deixaren es mereixen, i que tant contribuïren al desenvolupament de la revista, però si vull citar el fet que més m'ha impressionat per haver-lo viscut més d'aprop.

Haviem concorregut a l'església de la Concepció, amb motiu del funeral, no recordo de quí, quan vaig donar-me compte de que en Carles Soler i Dopf, que ja estava molt delicat sortia sol vaig acostar-m'hi i abans de poder obrir boca, ell amb la seva tradicional modèstia, em demanà si el volia acompanyar fins a casa seva que era pròxima, això és el que venia a oferir-te. Varem caminar donant-li el braç fins arribar a la casa, on vaig ajudar-lo a pujar quatre graons que hi ha per a arribar a l'ascensor. Em digué: ara jo ho puc fer tot sol, gràcies! I amb la seva elegant figura amb la ma eixecada va fer-me un *adeu!* somrient i que segurament tos dos pensarem el mateix, serà l'últim i així fou...

Abans d'acabar us repetiré una frase de la meua intervenció feta en una taula rodona com a *metge vell* parlant de la vellesa: «L'exercisi de la nostra professió amb amor, devoció i sacri-

fici tal *com cal*; dóna l'ocasió de poder encarar-se amb la mort amb la més gran serenitat, però vençut, després d'haber lluitat sempre desesperadament i amb èxit contra d'ella».

III. COLOQUIO

Doctor José Cornudella. — Suscribo el valor o trascendencia de lo manifestado por el doctor Rodríguez Arias.

Realmente la publicación de la Revista Médica de Barcelona llenó una época con una dignidad y eficacia en momentos nada fáciles, de tener en cuenta la situación política del país.

Ni la Dictadura, ni el Gobierno de transición, ni la República restaron ponderación, equidistancia de opiniones y validez a los Editoriales y trabajos de toda índole que vieron la luz a través de doce años.

Vale la pena así, declarar que la entereza de unos autores, sin provocar conflictos, ni insultar, es decir, lo que sucede con frecuencia ahora, unos hitos y unos logros en materia docente, sanitaria y asistencial por ejemplo.

El recuerdo histórico de una gesta no debe ser olvidado.

Doctor M. Carreras Roca. — Me sumo sin distingos, convencido de lo

que representó entonces a la glosa que ha hecho de la trayectoria de la Revista Médica de Barcelona, uno de sus editores más activos, el doctor Rodríguez Arias.

Evocaría discusiones, aplausos, sin sabores, y otras efemérides gratas, cual punto de apoyo de lo disertado hasta este momento, porque no me falla la memoria de lo vivido en mi juventud universitaria.

El ejemplo brindado por Revista Médica de Barcelona, no tiene peros ya que los lauros cosechados hace medio siglo largo, son vigentes todavía.

Que se imite un pasado glorioso cuando el afán de renovar todo, parece que quiere desconocer antecedentes históricos felices.

Doctor B. Rodríguez Arias. — Las intervenciones elogiosas de J. Cornudella y de M. Carreras Roca muestran el eco, vigente todavía de lo que hizo en favor de nuestra cultura y de la política inherente a la misma aquella revista

que una guerra truncó a los trece años de su existencia.

Realmente marcó una senda de crítica tenaz, no agría e inconformista, juzgada favorablemente en la época de la Universidad Autónoma de Cataluña y sin rencor de espíritu mezquino o vengativo después de la post-guerra.

No obstante, persiste inextinguida una doctrina y un ejemplo que la autocracia y la democracia que ahora vivimos, no han logrado superar en sus raíces y en el «Modus faciendi» de una cruzada de publicistas científicos. Nun-

ca dejaremos los editores, la mayoría de los cuales trabajan con denuedo en el ámbito cultural al discurrir los años de un ocaso de dar las gracias por las palabras reverentes y cariñosas que suelen decirse en los cenáculos académicos.

Al presente más que ayer nos satisface la obra llevada a cabo patriótica, leal y eficazmente.

Muchas gracias, Sr. Presidente y colegas asistentes a la sesión por su deferencia.

CONTRIBUCION AL ESTUDIO BIOGRAFICO - MEDICO DE LAS MAS ILUSTRES FAMILIAS DE ACADEMICOS

2. Los Suñé Molist *

Dr. BENITO OLIVER SUÑE (Académico Numerario)
Dres. ENRIQUE SUÑE MOYA, BENITO OLIVER CLAPES y
B. RODRIGUEZ ARIAS (Académico Numerario)

Bien justificado ya, en 1978, la investigación o el estudio, preferentemente biográficos de las familias de nuestros antecesores más señeros, continuar la ruta emprendida significa una obligación y un augurio de triunfo en lo que venimos propugnando.

Los Carulla, glosados a fondo, representan el espejo donde ahora puede centrarse una ejemplaridad y lo responsable de la vida.

Don Valentín Carulla, presidente emérito a nuestro juicio, llenó una época de total acierto en los quehaceres y de logros para el futuro.

Los Suñé Molist, perpetuaron grandes lauros y son modelo todavía de una normativa óptima en la praxis médica y farmacéutica.

Las tareas de investigación y docentes fueron cumplidas asimismo admirable y eficazmente por todos ellos.

Si un Presidente supo legarnos recuerdos que estimamos gratos y una ejecutoria diáfana y pautada, un Secretario general de singular valía y capacidad de trabajo, lo tenemos constantemente en los labios para afrontar la discusión y publicación de las mejores biografías de nuestros maestros.

Luis Suñé Molist Secretario perpetuo durante 28 años largos, representa el prototipo de Académico íntegro, laborioso y notable.

Los suyos no han andado a la zaga porque tanto los Suñé como los Oliver encarnan una trayectoria que debiera copiarse a todos los efectos.

Luis Suñé Medán, hijo del anterior, también desempeñó la Secretaría general en el transcurso de los años difíciles de la pre y post - guerra civil, pri-

* Sesión pública del 19/7/1979.

meramente en funciones y más tarde elegido y reelegido varias veces, hasta 1963 en sendas Juntas Directivas. Había aprendido de su padre un fervor y una entrega totales, por lo que meticoloso y sensato cubrió bien una etapa de recelos y antagonismos, de odios solapados y de un triunfalismo que molestaba sin decirlo.

El yerno de Suñé Molist, científico y farmacéutico de altos vuelos, Benito Oliver Rodés, aceptó y no dejó el cargo de tesorero en muchísimos bienios, sacrificándose de continuo por las grandes restricciones económicas que se vivían.

Benito Oliver hijo, farmacéutico de elevada categoría como su padre, figura como vocal en la actual Junta Directiva. El resto de colegas de la misma esperan siempre de él unas palabras discretas y un juicio circunspecto.

Una familia relativamente limitada de la que cuatro han llegado a ser Académicos Numerarios de esta Academia, los cuatro precisamente fueron o son, además, titulares de cargos en la misma.

Los familiares no académicos se han distinguido de igual modo en la praxis de rigor, cosechando éxitos.

Véase, pues, en el elenco de profesionales y científicos a que nos referimos, el desarrollo de actividades sanitarias médico farmacéuticas importantes, una de orden clínico y otras de tipo higiénico, necesarias ambas en el gobierno de esta Real Corporación fundada en 1770.

Los doctores Benito Oliver Suñé, Enrique Suñé Moya y Benito Oliver Clapés tratarán a renglón seguido de la vida y obra científica de sus ascendientes.

B. RODRIGUEZ ARIAS

Arbre genealògic de les famílies Suñé i Oliver

*Lluís Suñé i Molist - Maria Medán i Codina
1852-1914*

*Ramona Suñé i Medán (Benet Oliver i Rodés)
Lluís Suñé i Medán (Rosa Moya i Cristià)
Josep Suñé y Medán, 1882-1916*

*Lluís Suñé i Medán - Rosa Moya i Cristià
1881-1967*

*Montserrat Suñé i Moya
Enric Suñé i Moya (Bertila Ysamat i Bosch)
Isabel Suñé i Moya*

Enric Suñé i Moya - Bertila Ysamat i Bosch

*Albert Suñé Ysamat
Bertila Suñé Ysamat
Montserrat Suñé Ysamat
M.ª Victòria Suñé Ysamat
Lluís Suñé Ysamat
Elisabet Suñé Ysamat*

Benet Oliver i Raventós - Dolors Rodés i Font

*Benet Oliver i Rodés (Ramona Suñé i Medán)
Emili Oliver i Rodés (Carmen Moya i Cristià)
Dolors Oliver i Rodés (Josep Moya i Cristià)
Josep Oliver i Rodés (Dolors Grau i Oliveras)
Mercé Oliver i Rodés (Emili Rocamora i Macià)
Lluís Oliver i Rodés (Mercé Sans i Mora)*

*Benet Oliver i Rodés - Ramona Suñé i Medán
1880-1970*

*Benet Oliver i Suñé (Magdalena Clapés i Bauer)
Lluís Oliver i Suñé
Albert Oliver i Suñé*

Benet Oliver i Suñé - Magdalena Clapés i Bauer

*Benet Oliver Clapés (Victòria Sen i Samaranch)
Magdalena Oliver Clapés (M. Esteban Marquillas)
Glòria Oliver Clapés (Lluís Torga i Ruiz)*

Benet Oliver i Clapés - Victòria Sen i Samaranch

*Victòria Oliver i Sen
Albert Oliver i Sen
Jordi Oliver i Sen*

Dr. Lluís Suñé i Molist. Any 1903

Les circumstàncies actuals en aquesta Acadèmia de Medicina de Barcelona, han estat determinants que em correspongui ineludiblement, però amb complaença, proseguir la iniciativa dels nostres President i Secretari, per a retre un homenatge pòstum als qui essent mestres de les diverses activitats emmarcades dintre l'abast de les ciències mèdiques, ens precediren en dècades, formant una tradició professional familiar escalonada, que continua i de la qual han passat per aquesta Corporació noms il·lustres, que deixant un rastre de realitats de treball i de bon fer, mereixen al cap d'uns quants anys ésser recordats i que la

seva obra sia revalorada. Al mateix temps, mencionar els continuadors actuals que per influència hereditària i seguint l'exemple del avantpassats s'han polaritzat en el camp d'ídèntiques activitats professionals.

Pels motius que acaba d'assenyalar el Dr. Rodriguez Arias, seguint la normativa proposada, i com a dipositari dels cognoms heretats de les famílies Suñé i Oliver, començaré per exposar l'esquema genealògic que per el que ens interessa s'inicia amb Lluís Suñé i Molist, metge, que per descendència directa inclou els seus fills Lluís i Josep Suñé i Medan també metges, el seu nét Enric Suñé i Moya, metge, y

el fill d'aquest, Lluís Suñé Ysamat, estudiant de Medicina.

L'entroncament de les dues famílies esmentades, prové de l'enllaç de la filla gran de Suñé i Molist —Ramona— amb Benet Oliver i Rodés, farmacèutic. Seguint l'ordre cronològic cal mencionar aquí el seu germà Lluís Oliver i Rodés també farmacèutic, els seus fills Benet farmacèutic i Albert,

mort prematurament mentre estudiava el tercer curs de Farmàcia i el seu nét Benet Oliver i Clapés, farmacèutic fill de Benet Oliver i Suñé.

Heus aquí doncs, quatre generacions de la branca Suñé amb quatre metges i un estudiant de Medicina i la branca Oliver amb quatre farmacèutics i un estudiant de Farmàcia, en tres generacions directes, consecutives.

LLUÍS SUÑÉ I MOLIST

Les dues biografies més completes de Suñé i Molist foren, en primer lloc, la del doctor Josep Cabot i Rovira, amb motiu de contestar el seu discurs d'ingrés en aquesta Acadèmia, i posteriorment la més completa i encertada va ésser llegida, a la sessió necrològica que li dedicà aquesta Corporació el dia 22 d'octubre de 1916, pel seu dilecte amic, company d'estudis primaris i universitaris i d'altres avatars professionals, doctor Joan Viura i Carreras, que amb una exposició concisa

i elegant ens descriu amb profund coneixement el que va ésser la vida de Suñé i Molist i la seva genial personalitat.

Prement, doncs, com a preferent font d'informació els dos treballs esmentats, i àdhuc transcrivint literalment alguns conceptes per ells exposats, començo per precisar que l'avi Suñé i Molist nasqué el dia 11 de gener de 1852 en el si d'una modesta família d'industrials artesans en un dels barris més antics de Barcelona.

SUÑÉ I MOLIST, ESTUDIANT

No sabem exactament perquè, sense antecedents familiars, es va decidir a estudiar Medicina. Dedueixo que hi va influir en bona part la circumstància d'ésser amic i condeixeble ja a l'Institut de segon ensenyament, de Joan Viura. Va obtenir la Llicencia-

tura l'any 1874, amb un brillant expedient que va culminar en aconseguir premis extraordinaris en les assignatures d'Anatomia, Dissecció, Terapèutica, Patologia general i Patologia interna. Alumne pensionat de la Facultat ja va mostrar una intenció i

una inquietud poc freqüent, en ésser fundador d'una societat escolar anomenada «El Laboratorio» al mateix temps que col·laborà com a redactor del periòdic «La Independencia Médica» juntament amb Cardenal, Barraquer, Esquerdo, Bonet i Pi Suñer. Així s'inicien dues de les seves activitats més definides: la actitud avanguardista i

la vocació publicista-literària, les quals comentarem després.

Motius de caràcter econòmic no li'n van ésser propicis per desplaçar-se a Madrid a cursar els estudis de Doctorat i per la mateixa raó, va haver d'enrolar-se com a practicant a Giróna durant la guerra carlista.

SUÑÉ I MOLIST, METGE

L'any 1875 va ésser ajudant del professor de clínica mèdica Nicolau Homs, i en el mateix any soci fundador de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya, que en fusionar-se posteriorment amb la societat «El Laboratorio», va prendre el nom d'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, de la qual va ésser president durant el bienni 1890 - 1892.

Al poc temps d'exercir la medicina, va iniciar l'estudi i la pràctica de l'especialitat mèdica que va constituir la seva més destacada característica professional: la oto-rino-laringologia.

En el concurs que l'Acadèmia de Medicina de Barcelona va convocar l'any 1876, li va correspondre el Premi «Medalla d'Or» per el seu treball «La acción de la digital», al mateix temps que va ésser nomenat acadèmic corresponent. Dos anys després obté el Premi Gari creat per aquesta Corporació, per la seva monografia sobre la inflamació de les membranes mucoses.

Juntament amb Viura va exercir el càrrec de metge numerari de la «Casa de Socorro» del districte segon, durant sis anys.

L'any 1886, va ingressar en aquesta Corporació com a numerari. L'any següent va ésser designat secretari perpetu, càrrec que va conservar fins a la seva mort.

Va ésser col·laborador de totes les revistes mèdiques de Barcelona i d'altres punts d'Espanya.

Així mateix fundador i redactor de la «Gaceta Médica Catalana». Fundador del periòdic setmanal «Higiene para todos». Fundador amb el doctor Roquer i Casadesús de la «Revista de Otorrinolaringologia». Cofundador amb els doctors Brieger i Grandeng del «Internationaler Zentralblatt für Ohrenheilkunde» que es publicà a Breslau (Alemanya).

Va prendre part activa en ponències dels Congresos de Brusselles, París, Florència, Londres i Madrid. Va organitzar el Congrés Espanyol d'Otologia de Barcelona (1899).

Soci corresponent de l'Acadèmia de Medicina de Saragossa, del Ateneo Científico de l'Havana, de la Sociedad de Higiene de Madrid, etc. President honorari de la Secció d'oto-rino-laringologia del segon Congrés Internacional de la Tuberculosi (1892).

President de la Societat d'Oto-rino-laringologia (1911).

Cofundador de la Asociación Española de Otorrinolaringología (1912).

Dos anys més tard, el 5 de desembre de 1914, moria, víctima de la infecció eberthiana que va commoure de dalt a baix la nostra ciutat Comtal.

Tenia només seixanta-dos anys.

Diu Viura: «Al morir Suñé i Molist, desaparece una excelsa figura mèdica de Catalunya, después de rendir ampliamente frutos completos abundosos y bien sazonados, multiplicando y difundiendo, por modo admirable, los diversos actos y demostraciones de su pericia y saber, que con justicia le hacen acreedor al título de hijo esclarecido de nuestra Escuela de Medicina, egregio y valioso miembro numerario de esta Real Academia».

Fins aquí, una senzilla relació d'activitats professionals i acadèmiques. Però, la exímia personalitat de Suñé i Molist, mereix els comentaris que, designant alguns fets, ens il·lustrin sobre allò que va ésser la filosofia de la seva vida.

En descriure Viura, la semblança psico-física de Suñé i Molist diu: «Tras los cristales de sus gafas que desde joven usara, descubriais su me-

lancólico mirar, la tendencia a la observación perspicaz. A veces se transparentaba en su semblante el carácter reflexivo y la benevolencia. De aspecto sencillito casi pusilánime, aparecía como siempre dispuesto a condescender y a evitar la lucha y el apasionamiento.

«Ni la vanidad ni el egoísmo eran patrimonio de mi buen amigo, y pecando de iluso, y modesto, con bondad que nunca declinaba, era ídeal con sus amistades.»

Sota aquesta aparença de senzillesa i humilitat que ens descriu Viura, hi ha la força creadora de l'home que des del començament a la Facultat, afeccionat als llibres, i a l'estudi a fons de les obres bàsiques de la Medicina, dotat d'una memòria prodigiosa i sobretot influït per la lectura de les obres del gran mestre berlinès Rudolf Virchow «Patologia celular» i «Patologia dels tumors» i per les trascendentals doctrines del fisiòleg Claudi Bernard, varen constituir l'estímul determinant per emprendre l'estudi pràctic de les ciències biològiques en fundar la ja abans esmentada agrupació nomenada «El Laboratorio» que juntament amb Colomer, Cardenal, Barraquer, Vilar, Riba y Viura, en el modest local del carrer d'En Guàrdia, sense aportacions econòmiques, van constituir el primer institut d'experimentacions biològiques d'Espanya, on aprendre la fisiologia, la terapèutica i la toxicologia. Grans figures mèdiques van passar activament per aquella entitat amb les seves aportacions: Robert, Giné, Letamendi, Ro-

dríguez Méndez. Aquella institució, que tenia certa semblança amb el barri llatí de París, per la vida íntima que els seus components un xic bohemis l'hi varen donar, va encendre amb clara llum, el renaixement de la medicina experimental a Catalunya.

En efecte: en els primer anys d'existència de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, Suñé i Molist realitzà una sèrie d'experiments notabilíssims respecte a l'acció fisió-terapèutica de la digital, de la belladona, de l'opi, etc. Comprova amb gossos els efectes tòxics del fòsfor i de l'arsènic i assaja els respectius antitòxics. Observà els efectes de l'extirpació de la melsa, investigà funcions dels centres d'inervació i del sistema nerviós perifèric, etc.

El seu entusiasme per els estudis de la farmacoteràpia no tant sols en els llibres sinó en el terreny experimental especialment els referents *als efectes del jaborandi i la pilocarpina*, li varen procurar entre els seus col·legues un merescut prestigi evidentment derivat d'una manera de fer que segons ell era: «El fonament de la Medicina resideix en la investigació fisiològica i la crítica experimental». La cultura mèdica de Suñé i Molist s'ostenta, entre altres, en el seu estudi sobre l'acció de la digital i el seu valor clínic en les afeccions cardíaques, i en la monografia «Inflamación de las membranas mucosas» on demostra un profund coneixement de l'anatomia patològica i el concepte de la inflamació.

Simultàniament, en aquells primers anys de formació predominantment au-

todidacta, va afeccionar-se a la especialitat oto-rino-laringològica, influït sens dubte per les seves aptituds en la dissecció, y com diu Viura «observador minucioso, obediente al método y de actuación permanente. Admirado en la contemplación de los maravillosos primores del aparato auditivo, en las filigranas de su estructura i la arquitectura anatómica del laberinto acústico y ante las sutiles y delicadas funciones de la olfacción, logró con los años una dilatada experiencia que desde el año 1876 hasta su muerte, atestigua su estadística dispuesta y ordenada en base científica de unos 32.000 enfermos óticos».

L'insigne otòleg Dr. Botey, coetani de Suñé i Molist, el qualifica de fet i de dret com el degà dels otòlegs catalans i diu «puediendo aseverarse que desde la muerte de Ariza, se le considera el más antiguo de los mejores de España».

El nombre de treballs, comunicacions i monografies publicats, específicament de la seva especialitat és de de seixanta-sis i em complau relacionar-les en l'apèndix adjunt, per a fer valdre que res del que fins ara exposo ratlla la més petita exageració, y comprendre amb la simple lectura dels títols la vastitud de la seva obra.

El famós otòleg Politzer y la seva escola, consideraven de gran valor els escrits i treballs a que acabo de referir-me i es deu a la seva iniciativa que el retrat de Suñé i Molist figuri encara a la galeria d'especialistes notables a la biblioteca de la Facultad de Medicina de Viena.

I aquí, em sembla oportú transcriure uns paràgrafs de Viura demostratius del que va ésser la filosofia de Suñé i Molist com a metge i com a especialista d'una derivació mèdica que s'havia iniciat feia pocs anys.

«Por su dominio de la Patología i de la Farmacoterapia y su competencia en estas disciplinas, sintió siempre inclinaciones de internista. Más inclinado a la cirugía inofensiva que a las agresividades de la cirugía de alto empuje, prefería escoger las armas de combate de los armarios de la botica y de los arsenales de la Medicina in-

terna, que de las vitrinas del instrumental operatorio. Pero ello no fue óbice para que figurase últimamente como un discreto cirujano del oído que, mesurado en sus resoluciones, interveniera con éxitos brillantes y lisonjeros en las antro-ático-tomías y aun en gravísimos procesos ótico-encefálicos.»

L'actitud de Suñé i Molist corrobora perfectament la aseveració de Letamendi: «la perfecció de l'especialista està en raó directa del coneixement del conjunt a que pertany el particular òrgan que s'estudia o tracta».

SUÑÉ I MOLIST, ACADEMIC

Als dotze anys d'haver obtingut la llicenciatura de Medicina, i demostrat mereixements, tant per la seva pràctica diària, com per les notables investigacions experimentals, i per les ja nombroses publicacions, especialment a la «Gaceta Médica Catalana» a la «Revista de Ciències Mèdiques» als «Annals d'otologia i laringologia» i a la «Revista de Otologia y Laringologia», aquesta Acadèmia li obre les portes, essent nomenat acadèmic numerari el dia 9 de desembre de 1886. En el seu discurs d'ingrés «La Higiene del espíritu» s'hi entreveu el profund coneixement del tema, que elaborat amb concisió i ordre expositiu, constitueix un bon exemple no solament en l'aspecte científic, sino de la seva

aptitud literària, que es fa palesa també en tots els seus escrits.

Va contestar-li amb elocuentes elogis el doctor Josep Cabot i Rovira.

L'any 1887 va ésser nomenat per aclamació, secretari perpetu a títol personal. Va llegir el discurs de torn reglamentari el 1895 «Del oído en sus relaciones con el organismo». Va contestar el discurs d'ingrés del doctor Pere Esquerdo, i en 1905 el del doctor Joan Botey.

La gestió que durant els vint-i-cinc anys sense interrupció va fructificar en realitats, es patentitza quan a la sessió del 5 de desembre de l'any 1913 l'Acadèmia de Medicina de Barcelona, testimonia a Suñé i Molist, «su gratitud por el celo e inteligencia con que

venia desempeñando el cargo de Secretario perpetuo, ofreciéndole por tal motivo, una artística placa como homenaje de admiración y simpatía que por modo duradero le recuerde el reconocimiento de la Corporación».

I a la sessió necrològica, diu Viura «Al historiar la dinastía de nuestros secretarios vitalicios, se le elogiará por voto unánime, como iniciador glorioso de esta honorable legión. Su abnegación y desinterés rayan en lo extraordinario. El excesivo cometido diario, las molestias casi oficinistas, innumerables exigencias y cuantas obligaciones son hijas del cargo, sospecho llegasen a perjudicarlo en sus intereses. Nuestro preciado Secretario antes consintió

en ver mermados sus ingresos y su numerosa clientela que dejar de favorecer a costa de su sacrificio personal, cuanto tendiese al lustre y progreso de su amada Academia de Medicina. La lectura de las reseñas de las sesiones inaugurales, que oímos durante cinco quinquenios, en ingeniosos conceptos vertidos en primoroso documento literario, nos exhibía el transcurso completo de esta Institución. En ellas se reflejaban, particulares opiniones personales, datos históricos importantísimos, revelando todo ello las bellas cualidades de bibliófilo y bibliógrafo que adornaban al que juzgábamos insustituible Secretario».

SUÑÉ I MOLIST, LITERAT

La faceta periodística i literària de Suñé i Molist, que va iniciar-se ja a l'època d'estudiant, i va conservar sempre, pensem que bàsicament procedia d'una predisposició innata, pero també que va ésser fruit de la seva vasta erudició, obtinguda amb la lectura assídua i metòdica de obres clàssiques i contemporànies, al mateix temps que afeccionat a les llengües europees, que dominava correctament.

Conservo una carta escrita a la família desde Florència, on curiosament cada pàgina està escrita en català, en castellà, en francès en italià i en ale-

many, aquesta dedicada al seu fill Lluís que coneixia bé l'idioma des dels seus estudis a Berlín.

La seva intel·ligència i el seu poder retentiu, li inspiraren un abundós arxiu d'anècdotes, pensaments i històries de prestigioses figures mèdiques o socials, que referides oportunament, feien brillar la seva conversa i cautivaven els qui l'escoltaven.

Va escriure nombrosos articles, paramèdics o no, en els diaris del temps. Dotat d'un bon humor molt característic, escrigué també articles de tipus festiu i humorístic, com es, per nom-

brar un sol exemple, «Consells als Metges» que fou molt elogiat pel seus col·legues i amics.

A més de les seixanta-sis publicacions de la seva especialitat, desde l'any 1874 fins al 1880 varen aparèixer altres vint-i-sis articles, sobre, toxicologia, terapèutica, traumatologia, anatomia patològica, etc., principalment a la «Gaceta Médica de Cataluña» i a la «Independencia Médica».

L'aspecte propiament literari es manifesta en la novella realista (523 pàgines) que amb el pseudònim de Emilio Solà, va publicar-se l'any 1883 sota el títol de «Los Misterios del Hospital» crítica «entre punzante y amena —diu Viura— de sus contemporáneos maestros y escolares, conteniendo acerbas censuras contra la Administración de un hospital de esta ciudad». De tendència semblant són també «El poder de la voluntad» i «Dos amantes» «en las que se destacan —continua dient Viura— cuadros pintados con mano experta y diputan a Suñé i Molist como escritor correctísimo que cultiva la metodología literaria fundamentándola en la analítica y la experimentación».

Dintre de la quantitativa i qualitativa projecció social que Suñé i Molist donà als anys viscuts, hi ha a més de la capacitat intel·lectual, l'ànima d'artista que posseïa.

En efecte, traspassant els límits de l'estricta exercici de la Medicina, se sentí atret, des de jove, com a cultivador intel·ligent de la música. Era un «dilettante» del violí i sobretot del piano, i foren unànimement celebra-

des pels seus amics les interpretacions de les obres dels clàssics i dels romàntics.

Si pensem que en aquells anys no existien els perfeccionats sistemes tecnològics que ara ens permeten escoltar la música que ens ve de gust, còmodament instal·lats a casa nostra, bé podem considerar que Suñé i Molist hagués format la pròpia erudició musical, per una part, amb l'assídua presència en els concerts, recitals i manifestacions operístiques del nostre Liceu, de les quals n'era un fervent assistent i per altra banda, amb la formació autodidacta que l'execució d'obres de difícil estudi, li va procurar.

Bé podem considerar tan original com admirable emprendre les partitures íntegres de síntesi orquestral per a piano de les obres de Wagner: Rienzi, Tristany i Isolda, Lohengrin, La Walkíria, Siegfried, Tanhauser i Parsifal, volums que la tradició familiar m'ha permès conservar amorosament, pel doble motiu que van passar a mans de la meua mare la qual dintre del marc que podem qualificar d'afecionat (no professional) i per a dir-ho clar, va ésser una notabilíssima pianista, que indubtablement influïda per circumstàncies genètiques i educatives i per les excel·lents ensenyances del seu mestre Lamotte de Grignon, somreia amb les sonates de Mozart, sospirava amb les genialitats de Chopin, s'entusiasmava amb les obres de Beethoven i s'abstreïa quan tocava música de Wagner.

Aquestes darreres paraules, amb les quals per haver viscut el seu signifi-

cat, hi estic profundament d'acord, no son meves.

Pertanyen a un dels articles publicats per Suñé i Molist al periòdic «La Renaixença» el dia 30 de setembre de l'any 1900 titulat «Flors filarmòniques» i dedicat «a ma filla» (o sigui a la meva mare) quant als vint anys acabava d'interpretar el primer acte de La Walkíria, precisament quant havia aconseguit el nivell àlgid per, com el seu pare, enfrontar-se amb les síntesis pianístiques de les composicions wagnerianes.

M'ha semblat oportú fer menció d'aquesta anècdota perquè en aquest escrit s'hi reflecteixen curiosament agermanades l'espontaneïtat literària,

la cultura científica, el concepte de moralitat social, el seu punt de vista polític de signe genuïnament catalanista i la devoció de la música que per, influència hereditària va tenir prou força per a ésser transmesa fins a la tercera i quarta generació a les quals pertanyem els tres continuadors que ara som ací.

He intentat amb aquestes notes biogràfiques, expressar el més fidelment possible el retrat del que va ésser el primer Secretari Perpetu d'aquesta Real Acadèmia de Medicina de Barcelona.

B. OLIVER SUÑÉ
Acadèmic numerari

PUBLICACIONES DIVERSES

del Dr. Suñé i Molist

Análisis clínico de las orinas aplicado a la semeiología (Lecciones prácticas dadas como ampliación al curso de Oftalmología, de 1874, del Dr. Carreras y Aragó). *La Independencia Médica*, enero a mayo 1875.

Historia clínica de unos accidentes debidos a la vacunación. *La Independencia Médica*, diciembre 1874.

El jaborandi en Barcelona. *La Independencia Médica*, marzo - abril 1875.

Necromanía súbita. *La Independencia Médica*, 11 septiembre 1875.

La mostaza blanca, n.º 3. *La Higiene para todos*, 1881.

Higiene del oído, núms. 6, 6, 7, 8 y 10. *La Higiene para todos*, 1881.

Gordos y flacos. *La Higiene para todos*, abril 1881.

Reglas higiénicas referentes a la disminución de la obesidad. *La Higiene para todos*, mayo 1881.

Consideraciones sobre algunos puntos de la acción fisiológica y terapéutica de la ipecacuana. *Gaceta Médica de Cataluña*, 1878.

Fractura del parietal derecho con hundimiento: meningo - encefalitis traumática, curación. *Gaceta Médica de Cataluña*, 1878.

División traumática casi completa del dedo índice. Unión rápida por medio de la inmovilidad y las curas con alcohol y algodón. *Gaceta Médica de Cataluña*, 1878.

- Propiedades de los salicilatos a dosis alta (reumatismo poliarticular agudo curado en 20 horas) *Gaceta Médica de Cataluña*, 1978.
- Absorción cutánea del yodo asociado al aceite de hígado de bacalao. *Gaceta Médica de Cataluña*, 1879.
- Las acontinas. *Gaceta Médica de Cataluña*, 1879.
- Gangrena pulmonar provocada (al parecer) por un miasma morbosos. *Gaceta Médica de Cataluña*, 1879.
- Influencia de la presión intralaberíntica en las afecciones del oído. *Gaceta Médica de Cataluña*, 1879.
- Tubérculo subcutáneo doloroso inserto en el neurilema de una rama superficial del nervio musculocutáneo. *Gaceta Médica de Cataluña*, 1879.
- El nuevo anestésico de Paul Bert. *Gaceta Médica de Cataluña*, 1879.
- Ortomorfia (ortopedia) quirúrgica. Mano talus no congénita. Curación en 20 días. *Gaceta Médica de Cataluña*, 1879.
- La trementina y el fósforo. *Gaceta Médica de Cataluña*, 1879.
- Diagnóstico de algunos casos morbosos con carencia de datos subjetivos. *Gaceta Médica de Cataluña*, 1879.
- Efectos de la irritación en la adenopatía sífilítica. *Revista de Ciencias Médicas*, 1880.
- Hongos parásitos de la oreja humana. *Revista de Ciencias Médicas*, 1880.
- Coloraciones que se producen en las orinas por efecto de ciertos medicamentos. *Revista de Ciencias Médicas*, 1880.
- Utilidad del tratamiento explorador en el epiteloma del labio. *Revista de Ciencias Médicas*, 1880.

PUBLICACIONES DE LA ESPECIALIDAD

1. De la otoscopia en las enfermedades del oído. *Gaceta Médica Catalana*, 1879.
2. Semilla de algarrobo en la caja del tímpano con destrucción de la membrana. Extracción. *Gaceta Médica Catalana*, 1874.
3. Los audífonos y los aparatos preconizados para hacer oír a los sordos. *Gaceta Médica Catalana*, 1880.
4. Los baños de mar como causa de sordera. *Revista de Ciencias Médicas*, 1880.
5. Las estrecheces nasales en sus relaciones con las enfermedades del oído. *Revista de Ciencias Médicas*, 1881.
6. Observaciones prácticas sobre el cateterismo de la trompa de Eustaquio. *Revista de Ciencias Médicas*, 1881.
7. Pólipo supratimpánico. Curación con el ácido crómico. *El Sentido Católico en las Ciencias Médicas*, 1881.
8. Afecciones del oído producidas por la ducha nasal de Weber. *Gaceta Médica Catalana*, 1881.
9. Sordera grave por otitis media crónica esclerosa, con anquilosis de los huesecillos.

- Gran mejoría a beneficio de las corrientes de inducción. *Revista de Ciencias Médicas*, 1881.
10. Osteosarcoma mastoideo y congestión meníngea. *Gaceta Médica Catalana*, 1882.
  11. Otitis pseudomembranosa del conducto auditivo. Sensaciones gustativas determinadas por la aplicación del iodoformo en el fondo del conducto auditivo externo. *Revista de Ciencias Médicas*, 1882.
  12. La otorrea en general y su tratamiento. *Revista de Ciencias Médicas*, 1883.
  13. Mastofobia. *Revista de Ciencias Médicas*, 1883.
  14. Síntomas auditivos en el sarampión. *Anales de Otología y Laringología*. Alcalá de Henares, 1883.
  15. Parálisis del facial en las otopatías. *Anales de Otología y Laringología*, 1884.
  16. Sordera absoluta y parálisis de ambos faciales por trauma cerebral. *Anales de Otología y Laringología*, 1884.
  17. Microtia congénita. *Anales de Otología y Laringología*, 1884.
  18. Laberintitis aguda con lesión del nervio facial. *Anales de Otología y Laringología*, 1884.
  19. Introducción de candelillas en la trompa de Eustaquio. *Revista de Otología y Laringología*, 1885.
  20. Clasificación de los grados de sordera. *Revista de Otología y Laringología*, 1885.
  21. Deformación nasal por desviación traumática del tabique cartilaginosa. *Revista de Otología y Laringología*, 1885.
  22. Percepciones simples en ciertas sorderas absolutas (laberínticas) para la voz humana. *Revista de Otología y Laringología*, 1885.
  23. Gran osteoma del oído medio, operado con éxito. *Revista de Otología y Laringología*, 1886.
  24. Nuevo aparato para insuflaciones tubo-óticas. *Revista de Otología y Laringología*, 1886.
  25. Observaciones sobre varios casos de cuerpos extraños en el oído. *Revista de Otología y Laringología*, 1886.
  26. Sobre las otitis complicadas con lesión del hueso. *Revista de Otología y Laringología*, 1886.
  27. Desastres que pueden ocurrir a consecuencia de enfermedades del oído, en los empleados de las líneas de ferrocarriles. Trad. de Grazi, 1886.
  28. Perforaciones quirúrgicas del tímpano y medios para mantenerlas abiertas en caso de oclusión completa de las trompas, 1886.
  29. Apuntes clínicos para la historia de las otitis complicadas con lesiones del hueso temporal, 1886 - 1887.
  30. Crítica de los tímpanos. Nicholson, 1887.
  31. Epitelioma de la oreja curado por extirpación, 1887.
  32. La occipitalgia como propóstico grave de la otitis, 1887.
  33. Contribución al estudio de la pneumoterapia en las afecciones del oído, 1888.
  34. Otitis consecutivas a los traumatismos del maxilar inferior, 1888.
  35. Fibrosarcoma mastoideo. Dificultades en el diagnóstico. Curación con el cauterio, 1888.

36. Desde Bruselas. Cartas al Dr. Roquer acerca del Congreso Internacional de Otolología, 188.
37. La trepanación en las otitis dolorosas eburneas, 1889. Congreso de París.
38. El Hipnotismo en otología, 1889.
39. La Grippe del año 1889 - 1890 y sus efectos sobre el oído, 1890.
40. Reflejos timpánicos. Historia clínica, 1890.
41. Sobre la cirugía operatoria del hueso temporal, 1890.
42. Tímpano artificial de colodión, 1890.
43. Otitis aguda. Síntomas de gran gravedad. Osteítis. Curación, 1890.
44. Los síntomas auriculares en la neurastenia, 1890.
45. Grippe auricular. Oscuridades diagnósticas en los niños, 1891.
46. Anosmia y Kakosmia, 1892.
47. Sur quesques particularités des blessures par arme à feu dans la mastoïde. Comunicación al Congreso de Florencia, 1895.
48. Las osteítis de la porción escamosa del temporal. Comunicación al Congreso de Madrid, 1896.
49. El oído en sus relaciones con el organismo. Discurso de turno en la Real Academia de Medicina de Barcelona, 1898.
50. Parásitos vegetales en el oído: conducto y tímpano, 1898.
51. El formol en las otorreas. Congreso de Barcelona, 1899.
52. ¿Qué puede esperarse de la electroterapia en las afecciones laberínticas? Congreso de Barcelona, 1899.
53. Tratamiento médico de las otitis supuradas agudas complicadas de artritis mastoidea, 1901.
54. Infección de la herida quirúrgica en las osteotomías antromastoideas. *Revista de Ciencias Médicas*, 1900.
55. Defensa del otoscopio de Brunton, 1901.
56. Mastoiditis dobles supuradas, curadas sin operación. *Revista de Ciencias Médicas*, 1902.
57. La evolución del órgano auditivo en la escala zoológica, 1902.
58. La levadura de cerveza en Otolología. *Revista de Ciencias Médicas*, 1902.
59. Rinitis fungosa por cuerpo extraño. *Revista de Ciencias Médicas*, 1902.
60. Parásitos vegetales del oído. *Revista de Ciencias Médicas*, 1902.
61. Contribución al estudio clínico de las complicaciones otocerebrales, 1905.
62. Disquisiciones sobre higiene olfatoria y gustativa. Discurso de contestación al Dr. Botey en la Real Academia de Medicina, 1905.
63. La adrelina en ciertas granulaciones del tímpano, 1906.
64. Aphoristique ou abrégé symptomatologique des otitis et de leurs complications, à l'usage des médecins non spécialistes. *Revue hebdomadaire de Laryngologie, d'Otologie et de Rhinologie*, de Burdeos, 1906.
65. Consideraciones sobre las otitis tuberculosas y las otorreas de los tubérculos. Congreso de la Tuberculosis de Barcelona, 1910.
66. Otitis media aguda supurada. Osteomastoiditis aguda. Síntomas de flebitis del seno lateral. Curación sin intervención quirúrgica operatoria. Sociedad Barcelonesa de Otorrinolaringología, 1912.

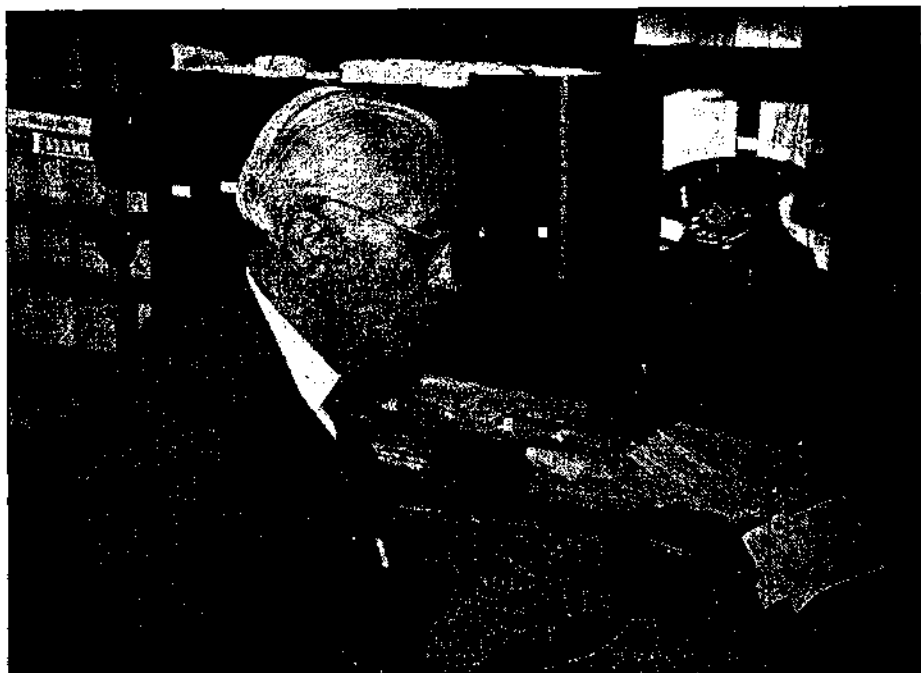
BENET OLIVER I RODÉS

Benet Oliver i Rodés, neix el dia 9 de desembre de l'any 1880 a la casa n.º 23 de la Rambla de les Flors de Barcelona.

A la sessió necrològica que aquesta Acadèmia de Medicina li dedicà, diu el doctor Jesús Ysamat: «fue siem-

pre fiel al barcelonismo que este ambiente le forjara. Y fue también la virtud de esta tierra de Cataluña: "l'amor a l'eina i a la feina", la que prevaleció en toda su larga vida».

Als quinze anys ingressa a la Facultat de Farmàcia —probablement per

influència paterna— i seguint una línia d'estudis amb regularitat i brillant expedient, obté la Llicenciatura l'any 1900.

La juventut de Oliver i Rodés, coincideix amb la darrera dècada del segle passat, quant va sorgir el cos polític de la catalanitat, iniciat uns anys abans

pels corrents històrics i literaris i que va prendre el nom, com tots sabem, de la Renaixença.

La influència de l'idealisme romàntic va traspasar els límits de les manifestacions literàries i artístiques i s'introduí a les aules de la Universitat. Les inquietuds estudiantils moti-

vades pels mètodes d'ensenyança excessivament teòrics, i per la problemàtica projecció del futur professional, varen donar lloc a la formació, al marge de la Universitat, de la «Associació Catalana d'Estudiants» y del «Centre Escolar Catalanista».

Doncs bé, a la sessió inaugural de la Secció de Farmàcia del dia 6 d'abril de 1899 d'aquesta última entitat, Oliver i Rodés va llegir el treball corresponent, a propòsit de les aplicacions del microscopi.

En el mateix any n'exposà un altre dedicat a la identificació de llavors vegetals per mitjà de preparacions microscòpiques.

L'any següent (1900) presentà una extensa comunicació sobre la conservació dels vins i la producció vitícola de Catalunya.

I el desembre del mateix any, escriu l'editorial de la nova revista «Universitat Catalana», pocs mesos després d'haver obtingut la llicenciatura.

Veiem doncs que ja als dinou anys demostra una certa preferència per la projecció científica que creu que ha de precedir i ésser la base de l'acció política a la Universitat, cosa que altres companys més impulsius volien aconseguir per mitjans que creien més expeditius. La actitud moderada i prudent que es perfila amb la seva actuació va ésser característica de tota la seva vida.

No obstant, no va contraposar-se amb la tenacitat sostinguda per obtenir el que creia just. I precisament el temperament obstinat que també conservà sempre, va ésser determinant del

seu primer èxit personal en aconseguir amb pocs anys ésser considerat per tots com a un dels més distingits i preferits deixebles del professor Casares Gil, que regentava la Càtedra d'Anàlisi Química a Barcelona.

En efecte i a títol d'anècdota: quan era estudiant de dita assignatura, sense cap mena de recomanació va presentar-se espontàniament al doctor Casares, preguntant-li que el deixés treballar al laboratori annex a la Càtedra, i fonamentant la petició en la seva especial preferència per l'anàlisi química.

Però aquesta entrevista fou de resultats negatius. Casares amb bones paraules manifestà que al laboratori no necessitava cap ajudant.

Aquesta escena es repetí dues o tres vegades més, i Oliver i Rodés li concretà que la única cosa que pretenia era fer de «mosso» per rentar els tubs d'assaig i altres estris de laboratori.

Davant de la sorprenent insistència d'aquell jove de dinou anys, don José va transigir, l'introduí al laboratori i el plantà davant de l'aiguera dient-li: «mientras no rompa nada, Vd. mismo».

Als pocs dies de no haver trencat res, es va atrevir espontàniament a ordenar i a classificar els reactius, a netejar els aparells i sortosament a realitzar una operació volumètrica que el mestre li va confiar. I passos endavant, a la fi del curs, la situació moral entre mestre i deixeble havia canviat profundament, iniciant-se un corrent de simpatia i afecte que perdurà per sempre i va culminar al cap de quaranta sis anys amb una decisiva pro-

va d'agraïment que Oliver i Rodés va tenir per al seu mestre més volgut.

En efecte: l'any 1946 Casares va sofrir un despreniment de retina. Després dels examens facultatius pertinents i potser per ésser ja d'edat (80 anys) els oculistes de Madrid van optar per la no intervenció. Sense poguer llegir i sotmès a una inactivitat gens pròpia del seu dinamisme, va quedar abatut i desmoralitzat. Mesos abans Oliver i Rodés havia estat operat de la mateixa afecció ocular amb èxit total, per el doctor H. Arruga, i amb comprensible optimisme i coneixedor de las circumstàncies de Casares, va prendre una decisió: Va anar a Madrid a visitar-lo i li va dir: «Vd. se viene conmigo y yo le acompañaré al doctor Arruga».

L'epíleg d'aquesta anècdota, m'afecta personalment. La primera sortida de la clínica Arruga que el doctor Casares va fer, un cop totalment i definitivament recuperada la visió, va ésser pujar al cim de la «Torre de les Aigües» del Tibidabo, on vaig poguer apreciar la seva impressió de retorn a la vida, en mostrar-me els detalls llunyans del paisatge del Vallès que em descrivia amb autèntica delectació.

La definitiva relació d'amistat entre mestre i deixeble es va consolidar quan precisament el propi Casares, va propiciar la realització al seu laboratori del treball «Estudio Químico - Farmacéutico del Agua Oxigenada» que va suposar l'obtenció del títol de Doctor en Farmàcia, justament en una època en la qual, per les dificultats materials inherents a la obligació d'haver de

passar uns mesos a Madrid, es doctoraven pocs llicenciats.

El dia 2 de maig de l'any 1902, Oliver i Rodés inaugura i obre al públic la farmàcia situada al carrer de Roger de Llúria n.º 15 (que encara existeix), la qual amb instal·lació completa i eficient l'hi permeté l'exercici tradicional de la professió amb l'empenta suficient perquè ja des dels inicis, prengué gran volada i prestigi aconseguit amb l'esperit avantgardista i persistent durant els disset anys que la va regentar.

Era l'època brillant de la recepta magistral, que requeria una assídua dedicació i un acurat control.

La realització al cap de pocs anys d'una mitjana de dues-centes fòrmules diàries sols era possible amb la col·laboració de cinc o sis subalterns, dos dels quals eren farmacèutics. Simultàniament, va introduir a la pràctica mèdica barcelonesa l'ús d'injectables esterilitzats i de dispositius especials per a l'administració dels sèrums glucosat i fisiològic. Així mateix en aquella farmàcia s'hi trobaven per primera vegada a Barcelona la tuberculina de Koch, els cossos immunitzants de Spengler, i els balons d'oxígen que s'obtenia i purificava a la mateixa farmàcia.

Tot això, no és motiu per oblidar o ometre ara, que hi havia a Barcelona altres farmacèutics de renom i de prestigi reconegut.

No obstant però, un aspecte que bé pot qualificar-se d'*original* d'Oliver i Rodés és el que va constituir la seva més definitiva i característica activitat professional.

El Professor Casares de retorn dels viatges d'estudi que va fer a EE.UU. i Alemanya, i especialment adoctrinat pels savis mestres Von Bayer i Fresenius, va formar una escola que projectada en el temps es va estendre fins a tres generacions. Oliver i Rodés figura en la primera.

I si bé acabat de doctorar, la seva primera intenció d'ordre pràctic va ésser com ja hem dit, la farmàcia tradicional, no per això deixà de pensar al mateix temps amb el que preveia que seria la seva vocació: *l'anàlisi físico-química*. Les informacions obtingudes de Casares, respecte a les aplicacions de la Física i la Química, que especialment a França i Alemanya s'utilitzaven ja per a ésser aplicades a la medicina clínica, varen ésser factors decisius per a instal·lar a la rebotiga de la farmàcia, un autèntic laboratori d'anàlisi bàsicament físico-química, en el que no hi mancava un supermodel (en l'època) de microscopi «Reichert», balances de precisió «Sartorius», espectroscopi, polarímetre, una flamant col·lecció de peces de vidre de Jena, i de colorants per microscopia, tot acabat d'arribar d'Alemanya, així com un curiós equip de càmeres i pipetes contaglobuls - sanguinis, precisament pocs mesos després d'haver-los donat a conèixer el professor Sahli de la Universitat de Berna.

Conservem aquest equip amb tot el respecte que mereix l'haver estat el primer que a Barcelona va introduir aquests aspectes de la pràctica analítica aplicada a la clínica mèdica.

Aquella moderníssima i atrevida ins-

tal·lació científica, situada dintre del marc de la farmàcia galènica, va ésser però considerada per algun docte de la medicina, d'insólita i de pretenciosa, fins al punt de fer-li dubtar de si s'havia submergit en una aventura utòpica.

Recordem que l'any 1902 el concepte d'anàlisi clínica tal com l'entendem avui era inexistent. A les Facultats de Medicina i de Farmàcia d'Espanya no es cursaven estudis d'aquesta disciplina. I ni tant sols entre la professió mèdica existia la idea de que el farmacèutic pogués contribuir amb els seus coneixements a resoldre algun problema relatiu al diagnòstic clínic.

Solament es practicaven algunes investigacions d'elements normals i anormals a la orina, fonamentades en els textos científics dels farmacèutics i químics de l'escola de Berzelius, Gmelin i Fischer, que juntament amb obres pràctiques de Bacteriologia i els atlas de Schleip i Naegeli, tots importats de França i d'Alemanya, constituïren la base de la formació marcadament autodidacta d'Oliver i Rodés.

L'anàlisi n.º 1 que figura en el llibre registre el dia 2 de maig de 1902 era d'orina. La n.º 2, del mateix dia, una investigació del bacil de Koch en uns esputs. A l'any següent ja es troven anàlisis hematològiques especialment hemogrames i urèmia.

La primera circumstància que orientà a Oliver i Rodés la trajectòria del seu destí fou, com hem dit abans, la influència directa del seu mestre Casares.

La segona, sortosament coincident,

fou la coneixença i relació amb la persona, curiosament idònea, del qui mesos després fou el seu sogre, el Dr. Suñé i Molist, el qual va intuir que la preparació científica i el dinamisme del que aviat formaria part de la família, eren suficients per introduir-lo, amb la seguretat de no ésser defraudat, en el cercle de col·legues i amics de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, de la qual ja feia vint-i-cinc anys que n'era un dels més significats suports.

Considerem quina íntima satisfacció tingué Oliver i Rodés durant els tres o quatre anys successius, en aconseguir la presència física en el seu incipient sancta - sanctorum d'anàlisi, d'alguns dels aristòcrates de la medicina catalana, per a convèncer-los de la utilitat de la col·laboració del laboratori a la medicina clínica. Els doctors Esquerdo, Barraquer, Bartrina, Proubasta, Cardenal, Carulla, Peyri, Rodríguez Méndez, Viura, i naturalment Suñé i Molist, foren concurrents a la tertúlia de l'original rebotiga que sota el denominador comú de les novetats científiques que el jove Oliver els hi exhibia va ésser determinant de mútues simpaties i de permanent relació professional.

La concatenació de fets que molt sovint es produeixen favorablement, en el cas d'Oliver i Rodés, és perfectament precisa.

L'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, a la qual pertanyien els pròcers que acabem d'assenyalar, decidí l'any 1904 organitzar uns cursos de perfeccionament per

a postgraduats metges i farmacèutics, estudiant certs aspectes, sobretot, d'ordre pràctic, que a les Facultats de Medicina no eren tractats oficialment i restaven ignorats pels alumnes que es llicenciaven.

Doncs bé, a l'acta de la sessió inaugural del curs 1904 - 1905 hi consta la proposta de la junta directiva i l'aprovació de l'assemblea, per a confiar l'ensenyament de la Bacteriologia al Sr. Turró, el de la Histologia als doctors Ferret i Pascual i el de l'anàlisi química aplicada a la clínica al doctor Oliver i Rodés, el qual per a portar a terme la seva missió a l'Acadèmia va procedir a la instal·lació del laboratori i de la corresponent biblioteca especialitzada.

Els cursos es van allargar fins a l'any 1916 i es de notar que la col·laboració d'Oliver i Rodés fou sempre totalment desinteressada, sense cap compensació econòmica.

És interessant recordar ara que el programa dels cursos, incloïa principalment l'anàlisi de l'orina i dels càlculs urinaris, les investigacions químiques en el suc gàstric i en el líquid ascític, així com examens coprològics, hemogrames, exsudats, reaccions serològiques, etc.

En aquest període de quinze anys Oliver i Rodés consolidà la seva posició indiscutible d'iniciador de les anàlisis físico - químiques d'aplicació clínica a Barcelona, i sens dubte dels primers d'Espanya, establint definitivament el triangle: malalt - metge - analista.

Com a conseqüència, posteriorment

i junt amb notables continuadors com foren Esquerdo Rodoreda, també farmacèutic, i Ricard Moragas, metge, obriren el camí del que amb un cos de doctrina vast i definit amb la integració de la bioquímica, introduïda per Folin, Benedict i Abderhalden, quedà consolidat amb la denominació d'«anàlisis clíniques», constituint ja una especialització mèdica i farmacèutica, avui totalment imprescindible.

La capacitat de treball de Oliver i Rodés durant el període esmentat, conseqüent del bon estat de salut física i mental que poseïa, va permetre-li la pràctica simultània amb els dos aspectes fin aquí assenyalats, d'una altra vertent professional. Iniciada l'any 1903 amb l'anàlisi físico-química de l'Aigua de Vilajuïga, va constituir també una característica inseparable i consubstancial de la seva projecció professional i social, que mantingué fins l'any de la seva mort el 1970: *Les anàlisis d'aigües* minero-medicinals i d'altra natura, que amb una sostinguda continuïtat i sota la ègida del seu prestigi, ha propiciat la permanència de l'actual Laboratori, amb la curiosa i remarcable diferència que l'evolució i la revolució tecnològica establerta en els anys que vivim, s'assembla ben poc a la metodologia fonamentada en les determinacions gravimètriques volumètriques i espectroscòpiques, que amb lenta i pacient assiduitat realitzà durant vint-i-cinc anys a l'estil estrictament personal.

L'any 1919 la intensa activitat polifacètica de Oliver i Rodés l'obligà, amb encert, a renunciar a la farmàcia tradicional, a dedicar-se plenament a

l'exercici com a analista i a fundar el primer laboratori independent d'aquest tipus que va existir a Barcelona i probablement a Espanya.

Dintre del que acabem de qualificar d'activitat polifacètica, ha d'incloure la col·laboració sostinguda a les més característiques entitats professionals farmacèutiques tant les de significació científic-cultural, com les propiament mèdico-farmacèutiques. En totes elles, donà sempre exemple d'equanimitat defensant i propugnant la necessitat de vinculació equilibrada i complementària de les professions sanitàries.

Amb forma enunciativa i per tant resumida, exposarem les més significatives:

L'any 1905 va formar part de la Junta Directiva del Col·legi de Farmacèutics, de la que va ésser designat Vice-president el 1908 i President de la primera Comissió Científica l'any següent.

El 1904 va ésser Cofundador de «Patronat de Catalunya per a la Lluita contra la Tuberculosi» i formà part de la Junta Directiva dels «Dispensaris antituberculosos» que van ésser els primers a Espanya i foren l'origen del «Real Patronato de Lucha Antituberculosa de España» creat l'any 1924, en el que també va aportar la seva col·laboració, com a vocal de la Junta Directiva.

En els anys següents:

Bibliotecari de l'Acadèmia d'Higiene de Catalunya (1906).

President de la Secció de Ciències de l'Ateneu Barcelonès (1916).

Subdelegat de Farmàcia, per concurs - oposició (1914).

Vocal farmacèutic de la Junta Provincial de Sanitat (1921).

Membre de la Comissió Permanent de Sanitat (1924).

Soci de la «Real Sociedad de Física y Química» (1911), Soci de la Societat Farmacèutica Alemanya, de Berlín (1913).

Vice - president de l'Institut Mèdic-Farmacèutic.

Vice - president de la Hermandad Médico - farmacèutica de San Cosme i San Damian, et., etc.

També va formar part de tribunals d'oposició a càrrecs sanitaris municipals i estatals.

En les entitats de caràcter acadèmic esmentades va col·laborar amb diverses comunicacions, treballs, monografies, discursos inaugurals, etc. entre les que sobresurten: «La Química biològica, llaç d'unió entre les Ciències Mèdiques» que a la sessió inaugural del curs 1932 exposà a la Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya, així com la conferència donada a la

Facultat de Farmàcia l'any 1952 amb motiu de la inauguració del primer curs d'anàlisis clíniques per a postgraduats que es va cursar a la Universitat de Barcelona, sota l'enunciat de «Origen i evolució de los análisis clínicos».

No procedeix ara detallar les nombroses anècdotes de la seva actuació en els organismes que acabem d'assenyalar.

Pero cal significar que en conjunt, mai va ésser passiva i sí sempre disposada a defensar justificadament amb sòlids arguments —característica del seu estil persuasiu— els interessos del que representava.

Durant els anys immediats, fou distingit Col·legiat d'Honor al Col·legi de Farmacèutics de Barcelona, Membre d'Honor a l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya, i Acadèmic d'Honor a la Real Acadèmia de Farmàcia de Barcelona.

Finalment, assenyalem que l'any 1965 li va ésser otorgada la «Encomienda con placa de la Orden Civil de Sanidad».

OLIVER I RODÉS, ACADEMIC DE LA R A M

El dia vint-i-cinc de novembre de l'any 1908, Oliver i Rodés ingressà com acadèmic numerari a la «Real Academia de Medicina y Cirugía de Barcelona». Tenia vint-i-vuit anys, circumstància excepcional en la història

de les Acadèmies de Medicina d'Espanya.

Fou apadrinat per el doctor Valentí Carulla i Margenat i per una felicitat coincident, va ésser-li imposada pel president doctor Bonet i Amigó, la

medalla n.º 4, que precisament havia ostentat durant els anys que va ésser acadèmic, fins que es va traslladar a Madrid, el seu venerat mestre doctor Casares Gil.

Seixanta-cinc anys després, el nostre company metge - farmacèutic doctor J. A. Salvà i Miquel en ocupar el seient que va deixar vacant Oliver i Rodés, comenta el seu discurs d'ingrés titulat: «Aplicaciones de la Crioscopia en las Investigaciones Físico - Químicas» amb le següents paraules:

«Entre otros muchos puntos destacados, la importancia del método crioscópico en el análisis de las aguas mineral - medicinales, y el papel fundamental de la concentración iónica, constituía en aquel momento una toma de posesión para la función terapéutica de las aguas medicinales y un anticipo de los conocimientos que más tarde llevarían a las soluciones de perfusión venosa, y a la corrección de desequilibrios electrolíticos. Oliver i Rodés elevó la analítica farmacéutica a un extraordinario nivel i en el campo de los análisis químicos, hidrológicos, alimentarios o clínicos fue una autoridad indiscutida».»

L'any 1910 va ésser designat Vice-Secretari, càrrec que conservà fins l'any 1924. I seguidament ocupà la Tresoreria fins l'any 1959 amb plena vocació de servei, afrontant les responsabilitats de les obligacions del seu càrrec a vegades ingrates, sense mai defraudar els designis de l'Acadèmia, i fins i tot en algunes ocasions, solventant particularment delicades situacions econòmiques.

L'any 1920 li va correspondre el discurs inaugural que versà sobre «La representación gráfica de los análisis de orina». El 1922 apadrinà i contestà en nom de l'Acadèmia el discurs d'ingrés del doctor E. Soler i Batlle i l'any següent el del doctor R. Casamada i Mauri, tots dos companys formats a l'escola Casares.

Posteriorment, el del doctor Novellas i Roig i el del doctor Ll. Miravittles i Millé.

Les intervencions de Oliver i Rodés reflectides a les Actes i Annals de l'Acadèmia, sempre foren —diu Rodríguez Arias— atinades i oportunes i acaba la nota necrològica que li va dedicar amb les següents paraules:

«Una figura de señor y de auténtico universitario humilde a la par que de socio virtuoso, proverbial "inter - nos" que desaparece. Égida la de Oliver inigualable y trascendente. Así lo evocaremos siempre.»

Cinc mesos justos abans de morir, el vint-i-vuit d'abril del 1970, dia de gran solemnitat per a l'Acadèmia, amb motiu de la celebració de les festes jubilaris corresponents al bicentenari de la Corporació, davant d'un nombrós públic, de totes les representacions oficials de la ciutat i com a membre que desde vint-i-vuit anys enrera conservava el n.º 1 de l'escalafó cronològic d'acadèmics numeraris, a la ratlla dels noranta anys, abillat d'etiqueta impecable, amb profunda emoció, però amb sostingut aplom, ferm d'expressió i claredat mental, llegeix el seus darrer treball: «Sesenta y dos años de vida académica» en el que recorda i plany

la desaparició dels seixanta-tres acadèmics numeraris que s'incorporaren a l'Acadèmia en dates posteriors a la del seu ingrés, i descriu la trajectòria de la Corporació i la seva convivència amb els vuit presidents i secretaris que durant aquest període van conduir-la per el camí ascendent de la eficàcia i del prestigi.

No podríem donar per completa la imatge biogràfica de Benet Oliver i Rodés, sense posar accent escaient, sobre la seva personal predisposició física, que va caracteritzar-lo durant molts anys: l'amor a la natura i la pràctica de l'esport a l'aire lliure, que va saber conjuminar —vivint la vida intensa— amb les seves obligacions professionals i acadèmiques.

Ja d'estudiant, practicava la natació a mar lliure, als «Baños Orientales» de la Barceloneta, naturalment disfrutant de l'ambient quan encara es desconeixia el significat de les paraules «pollució» i «contaminació».

L'any 1952 li va ésser concedida pel Centre Excursionista de Catalunya l'insígnia d'or commemorativa dels cinquanta anys de soci. L'excursionisme, en efecte, va constituir una de les seves preferides emergències, potser necessàries per a compensar l'assiduitat del treball.

Entre d'altres, la muntanya del Montseny, que durant el període 1905 a 1924 va recórrer en tota la seva ex-

tensió, sovint amb el seu amic també entusiasta i gran coneixedor doctor E. Soler i Batlle, li va permetre d'aprofundir els seus coneixements de la geologia, la mineralogia, i la botànica, tot disfrutant l'ingenu encant que suposava pujar a Santa Fe des de Sant Celoni, per camí de matxo i traginer.

Per altre banda, la seva innata predisposició a les reaccions precises i als reflexos ràpids, va ésser probablement determinant de les seves preferències per l'esport recentment importat d'Anglaterra: el tennis, i —cada cosa al seu temps— per la caça.

L'any 1915 va adquirir una impressionant moto amb side-car, importada de Suïssa, amb la qual de bon matí, anava al Club de Tennis d'El Turó, a «fer un set» o bé hi transportava els seus estris de cacera al camp de Tarragona o a l'Empordà o senzillament a les vessants de ponent de Vallvidrera on eren abundoses les bandades de perdius, guatlls i conills, avui tant mermades per les lamentables agressions a l'ecologia que ha sofert el nostre país.

En depassar la ratlla dels seixanta anys, va substituir aquesta activitat esportiva per una altra modalitat més assossegada: la pesca amb canya, que fins als vuitanta anys practicà als marges dels rius Ter i Congost, potser per a no perdre el contacte amb el paisatge tantes vegades resseguit de la seva estimada terra catalana.

V. OLIVER i SUÑÉ
(Acadèmic numerari)

LLUÍS SUÑÉ I MEDAN

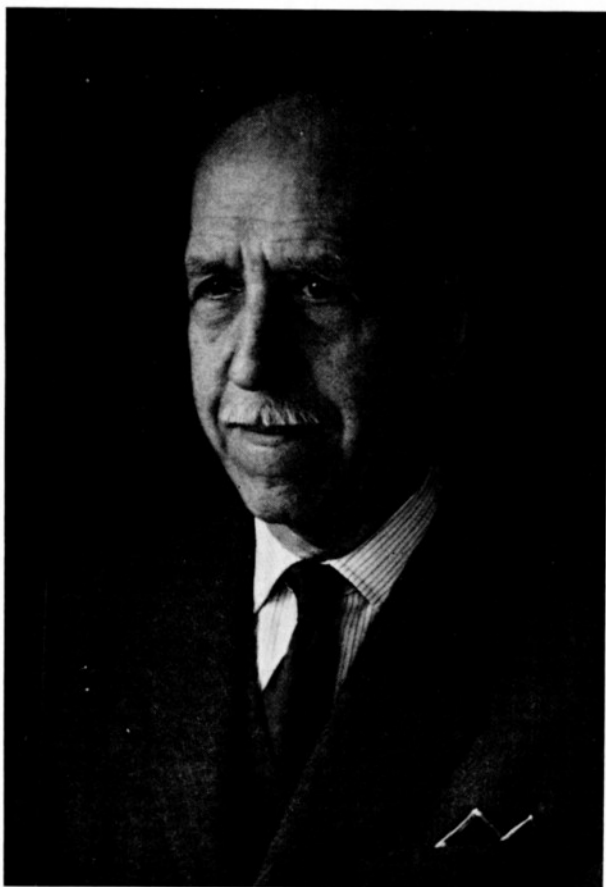
Neix a Barcelona el dia 2 de gener de l'any 1881.

L'any 1903, obté la Llicenciatura, després d'haver acabat la carrera de Medicina i Cirurgia a la Facultat de Medicina de Barcelona, i l'any següent presenta a Madrid la Tesi Doctoral amb el treball titulat: «Reflejos de origen nasal».

Durant el bieni 1905-1906, s'en va

a Berlín on estudia Oto - rino - laringologia amb el professor Jansen, titular de la Càtedra, i amplia coneixements amb Lucae, Passow, Krause, Heymann, Grabower i Kopsch.

Instalat a Barcelona, s'inicia en l'especialitat oto - rino - laringològica, on tingué com a mestres, el seu pare (Suñé i Molist) i el doctor Ricard Botey.

Càrrecs. — 1913: Acadèmic Corresponsal de la «Real Academia de Medicina y Cirugía de Barcelona». 1915: Secretari de la Lliga Barcelonina d'Higiene Escolar. 1923: Acadèmic Numerari de la «Real Academia de Medicina y Cirugía de Barcelona», amb el discurs d'ingrés sobre «Los trastornos de la voz y de la pronunciación». 1930: Professor Auxiliar de la Càtedra d'Otorino-laringologia, a la Facultat de Medicina de Barcelona, el titular de la qual fou el professor Ferràn Casadesús. Anexe a aquesta Càtedra, fundà el Servei de Radiologia Otorino-laringològica. 1933: Vice-President de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya. 1934: Vice-President de la Societat ORL, i de la Societat Oto-neuro-oftalmològica. 1935: Presidente de la Societat ORL. 1941: Secretario de la «Real Academia de Medicina de Barcelona» càrrec que ostentà fins l'any 1964, tres anys abans de la seva mort. 1962: Soci de Mèrit de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya. 1966: Soci d'Honor de la Cooperativa de Consum de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears. 1966: Soci d'Honor de la «Sociedad Española de ORL».

Corporacions a les que pertenesqué. — Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears. Real Acadèmia de Medicina de Barcelona. Institut Mèdic - farmacèutic. Acadèmia d'Higiene. Societat Catalana d'ORL. Societat Oto-neuro-oftalmològica. Societat Catalana de Pediatria. Societat de Radiologia i Electrologia de Catalunya. Associació de Metges de l'Hospital Clínic de Barcelona. Associació de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana.

Condecoracions i distincions. — 1925: Medalla de la «Real Academia de Medicina de Barcelona», amb motiu d'haver estat nomenat Acadèmic Numerari, i que fou la mateixa que el seu pare (Suñé i Molist) portà durant 28 anys. 1921: Diploma de Plata en l'Exposició Regional d'Higiene de Catalunya. 1934: Medalla d'Or i premi extraordinari a l'Exposició Científica del VIII Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana. 1963: Diploma - Pergamí, en agraïment especial, per haver actuat sense interrupció en el transcurs de varis il·lustres i en moments difícils, càrrecs directrius, més singularment la Secretaria General de la R. Acadèmia de Medicina de Barcelona, i firmat per tots els Acadèmics Numeraris.

EL CIENTÍFIC

Impulsat pel seu pare, pels estudis d'ampliació oto-rino-laringològica amb el professor Jansen i els altres professors esmentats i per la qualitat

científica del doctor Ricard Botey, es llença a la pràctica de l'especialitat, en la qual cal ressaltar alguns aspectes de la seva personalitat i que fan refe-

rència a la tasca d'investigador, en l'aspecte docent, i en la de publicista.

Investigador. — La radiografia cràneo-facial fins pels volts de l'any 1924 en el nostre país, era encara bonic deficitària. Suñé i Medan comprèn que pot ésser un valuós mètode auxiliar d'exploració dins el camp otorinològic, i després d'haver assimilat els coneixements dels autors francesos i alemanys (Schüller, en el cas de la radiografia de la mastoide), adquireix un aparell de raigs X «Iberia», de la Societat Anònima Prieto, que fou l'únic que en el seu Consultori utilitzà, i del qual començaren a sortir-ne les admirables radiografies que anaren apareixent a través dels anys.

Es així doncs que Suñé i Medan promou la *difusió, millorament tècnic i interpretació* de la radiografia de les cavitats rino-sinusals, i aprenem a familiaritzar-nos amb l'anatomia radiogràfica del massís facial, sobretot relacionada amb els sinus paranasal, en llurs anomalies anatòmiques (número, tamany i forma) i en els aspectes patològics que la clínica havia sospitat i que la radiografia ens confirmava (sinusitis, quists, mucocels, osteomes, tumoracions malignes...). Així mateix en el fons orbitari hi descobriem els canals òptics i les seves possibles alteracions.

Però la investigació radiogràfica devia anar més enllà, i esperonat pels treballs de Schüller ja esmentat, *introdueix al nostre país la radiografia de la mastoide i del penyal del temporal*, i així ens informem de les modificacions anatòmiques d'aquella, on hi

veiem mastoides cel·lulars, ebúrniens, i la patologia antro-mastoidiana (mastoiditis, aticitis, antritis, imatges de colesteatoma i neoplàssiques) i les possibles alteracions del conducte auditiu intern (neurinoma de l'acústic).

I encara intervé en *l'expansió de la radiografia del crani*, on estudia els vasos diploics de la volta cranial, especialment les *alteracions de la sella turca*, en pacients molts d'ells procedents de col·legues neuròlegs, que busquen en la radiografia selar, una ajuda per l'establiment d'un diagnòstic.

Tot aquest afany de recerca queda plasmat en la publicació de nombrosos treballs, el primer dels quals fou l'aparegut en els Anals de Medicina el desembre de 1924, amb el títol «La radiologia en Oto-rinologia».

La seva inquietud científica, i abans de *l'era radiogràfica*, ja el portaven aviat a explorar un camp de l'especialitat que cal remarcar. Em refereixo a la contribució i a l'aprofundiment que feu de *l'endoscòpia de les primeres vies digestives i respiratòries*, aspecte poc conegut en aquella època, i que donà lloc a la publicació de diversos treballs i en l'organització d'un curs sobre «Faringologia, Laringologia i Esòfago-tràqueo-broncoscopia», durant l'any 1916, i en la participació a uns cursos de Patologia Digestiva organitzats pel doctor Gallart Monés a l'Hospital de S. Pau durant el bieni 1920-21 i 1921-22 i en els quals donà uns lliçons sobre «Esofagoscopia. Tècnica, diagnòstic i indicacions terapèutiques. Càncer i afeccions no canceroses de l'esòfag».

I ara vull fer menció aquí d'un treball que publicà Suñé i Medan, el dia 4 de març de 1934 en els Anals de Medicina sobre «Otitis latent del lactant», fruit d'una experiència viscuda visitant nadons i nens en el primer any de vida, tema polèmic, i que fou posteriorment ampliat abastament per distingits col·legues. Em plau donar-se constància per ésser el primer treball (crec no errar-me) publicat sobre aquesta matèria.

La preocupació per l'*Higiene Escolar*, sobretot per les dislalties dels alumnes que veié en un gran percentatge a l'«Asilo Duràn», fou una altre de les seves constants, que es reflecteix en el seu discurs d'ingrés a la «Real Academia de Medicina» sobre «Trastornos de la voz y de la pronunciación» i a on parla de projectes de cursos d'ortofonia médico-pedagògica, conferències a escoles i de la instauració de clíniques ortofòniques. I fa menció de la felicitat realitat d'aquella època del que fou el Laboratori de Fonètica Experimental del doctor Pere Barnils, de l'Institut d'Estudis Catalans, i de la Secció Pedagògica del Laboratori d'Estudis i Investigacions de l'Escola Municipal de Sordsmuts (Vilajoana).

Aquesta preocupació ortofònica la manté tota la vida, i així als seus 76 anys, dona una conferència sobre «Condicions fonètiques i actituds del bon orador».

Docència. — Havent obtingut el càrec de Professor Auxiliar de la Càtedra d'Oto-rino-laringologia pel juliol de l'any 1930, funda el curs següent el Servei de Radiologia de l'especialitat,

on hi desenvolupa gran part de la seva labor d'ensenyament en la pràctica de la mateixa i en la difusió de la interpretació radiogràfica. Però a més, la seva docència s'extén entre l'alumnat, al qual imparteix les lliçons teòriques durant tot el curs 1931-1932 per haver estat dicotomitzada la classe.

Amb l'adveniment de la Universitat Autònoma, es encarregat de classes pràctiques i d'exploració clínica a la mateixa Càtedra, fins que la incivilitat bèl·lica tallà brutalment l'obra impresa per aquells prohoms i continuadors, i dels quals dos membres d'aquesta mesa en son testimonis.

Publicista. — Desde els seus primers anys d'especialista, l'afany d'introduir nous conceptes i ampliar coneixements, l'esperona a plasmar en el llenguatge escrit, el bagatge que porta dins seu, i això el porta a publicar una vuitentena de treballs en diverses revistes, i en l'assistència a congressos nacionals i estrangers dels quals debem destacar els següents, amb la indicació de les publicacions presentades.

1912: I Congreso Español de Higiene Escolar. «Frecuencia de la sordera y de las vegetaciones adenoides en la Escuela.»

1913: I Congrès de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana. Hi assisteix com a representant per «L'Acadèmia d'Higiene de Catalunya».

1917: II Congrès de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana. «Tractament conservador de les mastoiditis supurades.»

1919: III Congrès de Metges i Biò-

legs de Llengua Catalana. «Les vegetacions adenoides en els adults.»

1928: En el I Congrés Internacional d'Otorhinolaryngologie de París, i el mateix any a Copenhague hi col·labora amb: «Presentation de radiographies originals du sinus de la face et la region petro - mastoïdiènne».

1929: Congreso de la Sociedad Otorinolaringológica Latina. «Un caso de perisinusitis ótica.»

1934: VIII Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana. «Els cossos estranys ignorats en les vies respiratòries en la primera infància. Esquema d'orientació diagnòstica.»

També assisteix a altres Congressos celebrats a Madrid (1932), a Niça i a altres capitals espanyoles.

Per últim cal assenyalar la traducció de l'obra alemanya d'Oto-rinolaringologia en versió espanyola: «Enfermedades del oído, nariz y garganta» de Körner - Steurer. Editorial Labor, 1948.

D'aquesta relació dels seus estudis de post-graduació, càrrecs, incorporacions a les pertanesques, treballs d'investigació, funció docent, publicacions, congressos a que assistí i distincions amb amb que fou honorat, arribem a la conclusió que Suñé i Medan fou un home que s'entregà plenament al cultiu de la seva professió, sempre amb un afany de superació certament admirable, i que el seu sentit pràctic, concís i precís contribuís a la seva tasca, sempre tan ben construïda.

EL FILARMÒNIC

No voldria acabar aquestes ratlles, sense destacar una faceta del meu pare que arrodoneix la seva personalitat i que fa referència a la profunda filarmònia que impregnà tota la seva vida, i de la qual només en destacaré alguns aspectes.

Es evident que el Modernisme i el Noucentisme, denoten al cap i a la fi, una inquietut que condueix a noves formes d'expressió, sigui en la plasmació d'una estilització arquitectònica, decorativa, així com en la recerca d'un llenguatge escrit (assaig, novel·la, etc.) cada cop més depurat, i que s'extén també en el món de la pintura i de l'escultura.

Aqueixes noves tendències afecten tanmateix el món musical. No fou sorprenent per tant, que impulsats per les primeres manifestacions de la filòsòfia, poesia i música wagnerianes, que ja havien aparegut a Barcelona, tres estudiants de l'últim curs de Medicina, Josep M.^o Ballvé, Amali Prim i Lluís Suñé i Medan, als quals s'uneixen dos alumnes de la Facultat de Dret, Rafael Moragues, Pella i Forgues, i també Alfons Gallardo de L'Escola d'Enginyers, comptin amb l'entusiasme de Joaquim Pena, fundin l'Associació Wagneriana» l'any 1901, i el dia 2 de novembre del mateix any, celebren la primera sessió sota la pre-

sidència de Joaquim Pena, essent membres de la Junta: Salvador Vilaregut, Rafael Moragas, Amali Prim, Lluís Suñé i Medan, Jeronni Zanné, i quedant com a director artístic el mestre Antoni Ribera.

Suñé i Medan, que porta una herència reblada de música, i que com diu Oliver i Suñé «té la suficient força per a ésser transmesa fins a les següents generacions», es mou dins aquesta Barcelona il·lustrada dels primers anys del segle XX, i gaudeix d'aquest renovellament cultural i artístic, organitzant junt amb els seus companys, nombrosos concerts, audicions, i conferències sobre l'autor de «Tristany i Isolda». Si com es obvi, l'«Associació Wagneriana» es cuidà de la difusió de l'obra de Ricard Wagner, no es menys cert, i cal remarcar-ho, que introduí en el nostre món musical, obres d'altres autors, fins aleshores

pràcticament desconegudes. Les audicions del «lieder» de Schubert i Schumann, i dels quartets de Beethoven, per posar solament uns exemples, i dels quals en guardo uns deliciosos programes modernistes, foren una mostra de l'esciat musical d'aquella època.

I ja que he citat el genial músic de Bonn, el meu pare, dins la simbiosi otòleg - músic, també es preocupa pel gran flagell d'aquell mestre, i l'any 1960, en el Saló del Tinell, pronuncia una conferència sobre «la sordesa de Beethoven i el seu geni musical».

Metge i filarmònic. Filarmònic i metge. Quin bell binomi!

I per acabar, sols voldria dir-vos: Benaurat el qui en mig de la seva professió, sent *l'alè de l'harmonia, doncs així* ennoblirà el seu esperit.

Dr. ENRIC SUÑÉ I MOYA

LLISTA DE TREBALLS DEL DR. LLUÍS SUÑÉ I MEDAN

- "Reflejos de origen nasal." Tesi del Doctorat. Barcelona, 1904.
- "Frecuencia de la sordera y de las vegetaciones adenoideas en la Escuela" (Primer Congreso Español de Higiene Escolar. Barcelona, abril 1912). Barcelona 1914.
- "Las alteraciones patológicas del oído, nariz y garganta, ¿pueden influir en el desarrollo de la perversidad y de la delincuencia en los niños?" (Ponencia Oficial al II Congreso Penitenciario Español. La Coruña, agosto 1914). Barcelona 1914.
- "Un caso notable de fibroma multilobular." Barcelona 1907.
- "Un caso de afonía histérica" (Arch. de Rinología. Laringología y Otología núm. 149-1907). (Anals de l'Acad. i Labor. de Ciències Mèdiques, 1918.)
- "Pólipo naso - faringeo" (Rev. Barcel. de Oído, etc., n.º 14, 1908).
- "Contribució a l'estudi de la hipertrofia caudal dels cornets inferiors" (Anals de Medicina. Maig 1908).
- "Cocaina, stovaina i alipina en la pràctica oto - rino - laringològica" (Anals de Medicina. Abril 1910).
- "Consideracions sobre el tractament curatiu de les sinusitis maxilars cròniques pels rentats transmeàtics" (Anals de Medicina. Abril 1910).

- "A propòsit d'un cas d'úlcera perforant de l'embà nasal deguda a la cocaïna" (Anals de Medicina. Novembre, 1910).
- "Presentació d'un cas de tartamudesa" (Anals de Medicina. Juny, 1911).
- "Técnica de las inyecciones de parafina sólida del ocena y en la prótesis nasal externa" (Therapia. Febrer, 1912).
- "Caso raro de estrabismo reflejo de origen naso-faríngeo" (Archivos de Oftalmología Hispano-americanos. Maig, 1912).
- "Cas de cos extrany en la tràquea" (Anals de Medicina. Octubre, 1912 i Revista de Ciències Mèdiques. Febrer, 1913).
- "El fermento láctico en el tratamiento de la ocena" (Comunicació al IV Congrés espanyol de Oto - rino - laringologia. Bilbao, abost 1912).
- "Le ferment lactique en Rhinologie" (Archives internationales de Laryngologie, d'Otologie et de Rhinologie, 1913).
- "Presentació de l'aparell Kinesiphone del Dr. Maurice destinat al tractament de certes sorderes per la reeducació auditiva" (Anals de Medicina. Gener, 1914).
- "Resultados obtenidos por medio del «Kinesiphone Maurice» en el tratamiento de ciertas formas de sordera" (Gaceta Mèdica Catalana. Abril, 1914).
- "Algunos prejuicios sobre ciertas afecciones del oído, de la nariz y de la garganta" (El Médico en Casa, 1914).
- "Caso de absceso cerebeloso operado con éxito" (Anales de la Real Academia de Medicina. 1915, pág. 80).
- "Consideraciones sobre un caso de descanulación difícil" (Anales de la R.A. de Medicina. Volum I, pág. 113) (Gaceta Mèdica Catalana, 15 febrer 1917).
- "Les malalties de l'oïda, nas i de la gola en els nois de L'Asilo Duran" (Anals de l'Acadèmia i Laboratorio de Ciències Mèdiques. Novbre, 1915).
- "Cas de cos extrany infra - glòtic" (Anals de l'Ac. i Lab. 1916).
- "Un cas de mastoiditis de la punta" (Anals, 1917).
- "Pieza dentaria detenida en el esófago. Extracción esofagoscópica" (Anales de la R.A. de Med., 1916).
- "Las mastoiditis supuradas, curables sin intervención osteotómica" (Anales de la R.A. de Med., 1917).
- "Els defectes de l'audició en els nens de les Escoles" (Conferència l'Escola Montessori de la Mancomunitat de Catalunya, 1917. Barcelona).
- "Tractament conservador de les mastoiditis supurades" (II Congrés de Metges de Llengua Catalana. Juny, 1917).
- "Examen de la audición de los niños de una Escuela de Barcelona" (Barcelona, 1918).
- "La afonía nerviosa, 1918" (Anales de la R. A. de M.).
- "Cos extrany en la hipofarínge" (Anals, maig 1919).
- "Les vegetacions adenoides en els adults" (II Congrés de Metges de Llengua Catalana. Tarragona, 1919). Barcelona, 1921.
- "Les operacions endo - laríngies" (Anals, agost, 1919).
- "Absceso profundo del cuello por cuerpo extraño laríngeo" (Anales de la R. A. de Med., 1919).
- "Sinusitis frontal complicada de absceso orbitario. Operación. Curación" (Barcelona, 1921).
- "Un caso de larvas de mosca vivas en el oído (Barcelona, 1926).
- "Los trastornos de la voz y de la pronunciación" (Discurso de ingreso en la Real Academia. Barcelona, 1923).
- "Tres casos de rinolitiasis." 1921.
- "Esofagoscopia, tècnica, diagnòstic i indicacions. Càncer i afeccions no canceroses de l'esòfag" (Anals de Ciències Mèdiques. Abril - Maig, 1923).
- "Una nueva pinza para cortar cuerpos extraños dentro del esófago" (Anals de la R. A. de Med., 1923).
- "La radiografía en oto - rinología" (Anals. desembre 1924).

- "Empleo de la radiografía en Otolología" (Revista Española de Medicina y Cirugía. Diciembre 1924).
- "La radiografía de la base del cráneo" (Revista de Diagnóstico y Tratamiento físicos. Octubre, 1925).
- "Los senos nasales posteriores en sus relaciones con la neuritis óptica retro-bulbar" (Barcelona, 1926).
- "Valor de la radiografía en el diagnóstico de las mastoiditis" (Boletín de la Sociedad Catalana de Otorrinolaringología. Barcelona, 1926 - 27).
- "Un cas de laringocele" (en col·laboració amb el Dr. Guerra Estapé). (Archives de Médecine des Enfants, agost, 1923.)
- "Un caso de cuerpo extraño en un bronquio y otro de cuerpo extraño en el esófago, extraídos por broncoscopia superior y por esofagoscopia respectivamente" R. A. de Med., gener, 1926).
- "Moneda de oro detenida 21 años en el esófago" (Boletín de la Sociedad Catalana de Otorrinolaringología).
- "Los cálculos de la amígdala palatina." 1926.
- "Sinusitis fronto- etmoido- maxilar latente." Barcelona, 1928.
- "Els cossos estranyes de les primeres vies digestives i respiratòries" (Monografies Mèdiques, núm. 16, 1928).
- "Cáncer esofágico" (Rev. Med. Barcelona. Maig 1921).
- "Présentation de radiographies originales du sinus de la face et de la region petro-mastoiéne" (I Congrès International d'Otorrhino-laryngologie. Copenhague, 1928).
- "La oclusión congénita de la abertura posterior de las fosas nasales" (Paidoterapia. Gener, 1929).
- "Osteomas gigantes del oído" (S. Catalana de Otorrinolaringología. 1929).
- "Una nueva incidencia para radiografiar la región petromastoidea en una misma placa" (Academia de Medicina).
- "Sinusalgias frontales" (Academia de Medicina, 3 febrer 1930, amb projeccions de 50 diapositives radiogràfiques del sí frontal) (revista mèdica de Barcelona. Maig 1930).
- "Un caso de quiste del etmoides" (Soc. Oto - neuro - oftalmológica de Barcelona. Maig 1932).
- "Casos que demuestran claramente la utilidad de la radiografía en otopatología" (en col·laboración con el Dr. Casadesús). 8 novembre 1932.
- "La lluita contra la sordària" (Discurs inaugural de 1933 - 34, en l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya).
- "L'otitis latent del lactant" (Acadèmia de Medicina, 4 de març de 1934).
- "Interpretació anatòmica, patològica i clínica de les radiografies de la de la mastoide" (Acad. de Medicina. Juny 1932).
- "Los cuerpos extraños en las vías respiratorias" (Rev. de Med. i Cir. Setembre - Octubre, 1926).
- "Un caso de perisinusitis ótica" (Congreso de la Sociedad Otorrinolaringológica Latina. Octubre, 1929).
- "Imágenes radiográficas relativas al colesteatoma del oído." Barcelona, 1932.
- "Trastorns de la tensió vascular en Oto - rino - laringologia" (La Medicina Catalana).
- "Un cuerpo extraño ignorado en la tráquea de una niña de 18 meses." Barcelona.
- "Las causas de la sordomudez." Barcelona, 1934.
- "Mucocoele etmoido - frontal" (Medicina Clínica, 1941).
- "Audición dolorosa e hiperestesia acústica." Barcelona.
- "Sordomudez, sordera y matrimonio." Barcelona.
- "Necrosis del laberinto con eliminación espontánea del caracol" (Jornadas Médicas en Barcelona, 1942).
- "Contribución al estudio anatomo-radiográfico de los senos frontales." Barcelona. Deseptembre, 1943.
- "Consideraciones sobre casos de anomalías de la audición." Barcelona, 1944.
- "Consideraciones sobre las rinitis espasmódicas aperiódicas." Barcelona, 1945.

- "Presentación de un caso de atresia coanal operado con éxito." Barcelona, 1946.
- "Las sinusitis múltiples paranasales." Barcelona, 1947.
- "La radiografía en Otología." Barcelona, 1949.
- "Avances en la cirugía de las fosas nasales, senos accesorios y faringe." Barcelona, 1952.
- "Apunte histórico sobre los albores de la trepanación mastoidea. Técnicas quirúrgicas ulteriores." Barcelona, 1952.
- "Utilidad de la radiografía en las otitis supuradas crónicas" (en colaboración con el Dr. Suñé Moya). (Asociación de Otorrinolaringología, 3 juny 1944.)
- "Progreso en los métodos de exploración otorrinolaringológica durante la primera mitad del siglo xx" (Discurso de torn en sessió inaugural del Curs de l'any 1951, de la R. A. de Medicina de Barcelona. Anales de Med. i Cirurgia).
- "La exploración radiográfica de los senos paranasales." Barcelona, 1951.
- "Condiciones fonéticas i actitud del bon orador." Barcelona 1957.
- "La sordesa de Beethoven i el seu geni musical" (Barcelona. Saló del Tinell, 1960).

BENET OLIVER I SUÑÉ

Benet Oliver i Suñé neix a Barcelona el dia 9 de juliol de l'any 1903. Cursa l'ensenyament primari, el Batxillerat i idiomes al «Liceo Políglota». Influït per l'ambient professional en què el seu pare, Dr. Oliver i Rodés s'havia ja consolidat, l'any 1920 ingressa a la Universitat i com per inèrcia automàtica emprèn els estudis de Farmàcia, seguint-los amb regularitat i mantenint-se sempre a nivell de les màximes qualificacions, obté la Llicenciatura i el Grau amb menció d'honor als vint-i-dos anys. Cursa el Doctorat a la Facultat de Farmàcia de Madrid, i l'any 1928 presenta el treball experimental «Determinación cuantitativa de la acetona en la orina», patrocinat pels seus mestres Dr. Ramon Casamada i Dr. Josep Deulofeu. L'hi fou acceptat també amb la més alta qualificació.

Seguidament s'incorpora al Laboratori d'Anàlisi Dr. Oliver Rodés, on,

en el transcurs de cinquanta anys, ha desenvolupat la praxis de l'analítica físico-química i biològica aplicada a la clínica mèdica i a la Bromatologia.

L'any 1927 l'única Càtedra universitària de Microbiologia existent a Espanya, era la que formava part com assignatura obligatòria dels estudis de Doctorat de Farmàcia. Oliver i Suñé s'interessà molt especialment per aquesta disciplina en intuir que els coneixements adquirits podien completar —com així va ésser— la gestió professional del seu pare dedicada preferentment a l'analítica química. La relació d'Oliver i Rodés amb Pere González, director aleshores del Laboratori Municipal, propicià Oliver Suñé a la iniciació de la docència universitària, amb la il·lusió d'incrementar el nombre limitat de bacteriòlegs propiament dits, que en aquells anys hi havia a Barcelona i altres poblacions catalanes.

I en efecte, l'any 1928 s'iniciaren a la Facultat de Farmàcia de Barcelona uns cursos «oficiosos» de Bacteriologia dirigits per el catedràtic Dr. Josep Deulofeu amb la col·laboració de Pere González i com ajudants de classes pràctiques el Dr. Ramon Cullell i Oliver Suñé, el qual continuà durant els anys successius, l'ensenyament de la Bacteriologia a la Facultat i al Laboratori Municipal. En el període inicial de l'autonomia universitària obté per concurs l'ajudantia de l'assignatura que aleshores va constituir-se oficialment.

El 1933 la Facultat de Farmàcia creà una beca d'ampliació d'estudis a l'estranger, que per raons de l'expedient de curs, va ésser concedida a Oliver Suñé. Influït per la lectura de les biografies de Pasteur i de Koch que va fer-li a mans el Dr. González, va optar per a fer una estada a l'Institut Pasteur de París (abril - octubre de 1933) sota els auspicis de Emile Roux i Albert Calmette, i les ensenyances directes dels grans aristòcrates de la Microbiologia, mestres en l'època, Dumas, Legroux, Levaditi, Ramon, Besredka, Bordet y Fournau.

De 1933 a 1941 col·labora a la clínica hospitalària en el laboratori annex a la Càtedra de Patologia general, (Prof. Cuatrecasas) i en el Servei de Dermatologia de l'Hospital de Sant Pau (Prof. Noguer Moré).

Continua la gestió docent universitària i la consolida l'any 1944 en obtenir per concurs - oposició el càrrec de Professor Adjunt de Microbiologia aplicada, i el 1947 el de «Encargado de Càtedra».

Dos anys després, en ésser convocades les oposicions per a proveir el titular de l'assignatura, pren la decisió de renunciar a la Universitat, per considerar la incompatibilitat de temps amb la missió de Cap de Servei de Laboratoris que la «Sociedad General de Aguas de Barcelona» li confià l'any 1940, que implicava la responsabilitat inherent al manteniment correcte de la qualitat de l'aigua subministrada a la ciutat comtal i encontorns, accentuada per l'aparició dels primers «síntomes» de pollució i contaminació que en aquella dècada es van incrementar progressivament, i obligaren a prendre mesures d'alta tecnologia, de la qual Oliver Suñé no podia restar absent.

En efecte, el començament de l'any 1950 el consum progressiu d'aigua d'abastament públic, posà en evidència la insuficiència de fonts d'origen, pous d'aigua subàlvia dels rius Llobregat i Besòs, i en conseqüència, dita Societat inicia els estudis encaminats a l'aprofitament de l'aigua superficial del riu Llobregat a fi d'instal·lar una nova estació de tractament a Sant Joan Despí, cosa que implicava com a un dels elements tant indispensables com primordials, l'establiment de laboratoris dotats de recursos tècnics i personals adequats a l'estudi físico - químic - biològic i al control continuat de l'aigua crua que ha d'ésser sotmesa a tractament de potabilització.

La biografia més completa d'Oliver Suñé fou exposada pel Doctor Carles Soler i Dopff, en llegir el discurs de contestació del recipiendari «La po-

lución de las aguas, problemas, estado actual» en ingresar como a acadèmic numerari a l'Acadèmia de Medicina de Barcelona el dia 13 de juny de 1965.

Seguint la norma expositiva de les biografies anteriors, referim ara alguns paràgrafs del Dr. Soler i Dopff, significatiu de l'obra i gestió d'Oliver Suñé. «La relación de sus lugares de formación y estudio en la que figuran Centros regidos por valores universales, amén de los demás referidos, constituye una ejecutoria, como para no ser citada como de pasada, sino como garantía de que las matrices que han troquelado sus conocimientos básicos y los moldes que performaron su conducta profesional futura, creaban una personalidad estrictamente apta para cumplir una de sus misiones de mayor importancia, como la que viene cumpliendo ininterrumpidamente en los 25 años más recientes de su vida, a la que me referiré luego con especial énfasis», «Pero permítaseme emitir como opinión muy mía —sin duda compartida por otros— que cuando la figura de Oliver Suñé se perfila y sus actos adquieren su mayor valor es, cuando en junio de 1940, es decir, poco después de haber salido el país de su conmoción bélica, con los servicios públicos generales en desorden y con extrema pobreza de medios de trabajo, sea éste el que fuere, le es confiada la Jefatura del Servicio de Esterilización y Laboratorios de la Sociedad General de Aguas de Barcelona; es decir, sin exageración, la protección de la salud de más de un millón de habitantes, ya en aquellos días, en cuanto

se refiere a contaminaciones hídricas y, más concretamente, a la fiebre tifoidea e infecciones afines, cuyo pronóstico, entonces, con una gran masa de población depauperada y sin elementos farmacológicos de actividad probada, era cualquier cosa menos halagüeño. Aquella protección se ha ido extendiendo a medida que se ha ampliado el área del servicio de aguas que ahora surte 25 municipios con una población total que supera los dos millones de habitantes. Oliver Suñé a cuerpo limpio, con sus conocimientos bacteriológicos fundamentales y su formación profesional y didáctica habría podido también ser un buen microbiólogo y un eficaz profesor; tal vez por ello solo también le tendríamos hoy aquí, pero sin su mérito, repitámoslo, fundamental: haber conseguido transmitir sus afanes hacia donde podían conseguirse los medios técnicos para lograr un fin. No es raro lamentarnos atribuyendo nuestros fracasos a las circunstancias, porque es más fácil el lamento que el esfuerzo necesario para actuar sobre las circunstancias convirtiéndolas en propicias. La presencia de Oliver Suñé en su más característico lugar de trabajo ha conseguido poner en marcha sus ideas obteniendo los medios necesarios y, naturalmente, las colaboraciones indispensables. Oliver Suñé ha conseguido tener, bajo su dirección, los laboratorios que se estiman como modélicos en su clase y únicos en todo el país. Y para mantener la hermandad entre los medios instrumentales y las ideas, éstas, en su constante novedad, son

surtidas por la Biblioteca y la correspondiente información bibliográfica especializada más completa de España. Esta actitud preventiva no es fácil. Sólo se consigue, en nuestro caso, gracias a prestaciones personales que exigen constante información y alerta y, de un modo más visible, gracias a organizaciones de carácter nacional o internacional que permiten y procuran contactos personales e intercambios de ideas que conducen a igualar el nivel de las técnicas. Y ahí destaca en este aspecto, ya de un modo definitivo, el esfuerzo sostenido de Oliver Suñé para mantenerse, él y su Servicio, al superior nivel que exige su función.»

Aquestes consideracions que tan amablement i amb elegància estilista fa el Dr. Soler Dopff, son conseqüència, potser, d'una característica personal sostinguda per Oliver Suñé en totes les seves activitats i manifestacions científic - professionals: la preocupació constant per les «relacions públiques» i especialment per les «relacions exteriors».

En efecte: l'any 1946 (juliol) assisteix com a soci fundador a la assemblea general celebrada a Madrid on s'institueix la «Sociedad de Microbiólogos Españoles». Les gestions efectuades a la «Junta de Gobierno» respectiva, pel Rcv. P. J. Puiggrós i Oliver Suñé donaren lloc a la creació de la secció de Barcelona, el 23 de gener de 1948, de la qual fou designat Secretari, càrrec que mantingué fins al 1960, passant a ocupar després la Presidència fins a 1963. Posteriorment diverses circumstàncies desafortunades,

van col·lapsar les activitats d'aquella «Sección de Barcelona» de la qual alguns col·legues ex - socis com els doctors Gras, Pumarola i Foz, per anomenar solament acadèmics d'aquesta R. A. de Medicina, podrien recordar, el remarcable interès i efectivitat d'Oliver Suñé per a donar vida i activitat a la Secció Barcelona de la Societat de Microbiologia.

En el transcurs d'aquells anys, tingueren lloc vint-i-sis sessions científiques ordinàries i cinc extraordinàries.

La relació d'Oliver Suñé amb el professor Paul Hauduroy, Director de l'Institut d'Higiene i Bacteriologia de Lausanne, a qui va conèixer a l'Institut Pasteur de París, va fer possible la seva presència l'any 1948 a l'Aula Magna de la Universitat i a la R. Acadèmia de Medicina on donà magistrals conferències sobre virologia i bacil tuberculós.

A l'abril de 1949, Oliver Suñé, organitzà la assistència de membres de la Societat i representació de la mateixa, al curs de conferències sobre diversos temes de Microbiologia que a la Universitat de Lausanne desenvolupen els professors Florey, Chain, Penso, Jensen, Tréfouel i el propi Hauduroy. Hi assistiren els doctors Valls Conforto, Piera Fló, Vila Ferrán i Oliver Suñé.

Així mateix, el maig de 1953 i sempre amb connexió amb Hauduroy, asabenta els seus col·legues de Madrid, del Simposi sobre problemes de virologia, professat també a Lausanne per l'Heritier, Cateigne, Kenneth, Klieneberger i Lépine. Hi foren presents els

doctors Bustinza, Bravo, Gastón i Zuzaya i de Barcelona Vila - Ferrán i Oliver Suñé, com a invitat d'honor.

Dos dies més tard, la Societat alemanya de Microbiologia, celebrà la XXIV Reunió Internacional d'Higiene i Microbiologia a Düsseldorf.

Diu Soler i Dopff a aquest propòsit: «Cuando aún no se había acentuado aquí la dispersión masiva de viajeros, tan facilitada ahora para satisfacer el interés científico en los Congresos y para colmar el afán turístico, o ambas cosas a la vez, asiste como único representante de España a la XXIV Reunión Internacional de la Sociedad Alemana de Higiene y Microbiología, dato que ahora puede parecer corriente, pero que en 1953 representaba un interés no compartido y contribuía a aminorar el absentismo de su país de procedencia».

S'entreveu aquí l'afany d'Oliver Suñé per assumir ell sol —no ho feien d'altres— la responsabilitat de la representació de la Corporació inscrita al Congrés —en aquest cas la Societat de Microbiologia— i evitar l'absència del nostre país en una de les convencions internacionals que, anys més tard i actualment, seria considerada lamentable.

Amb motiu del centenari del naixement de Jaume Ferrán, la Secció de Barcelona de la Societat de Microbiologia, organitzà la celebració d'aquesta efemèride amb actes a l'Ajuntament i a la Universitat, per a atorgar als concursants les parts corresponents del «Premio Jaime Ferrán». Va constituir un notable èxit tant per la pre-

sència de les representacions oficials de Barcelona i de Madrid, com per la nombrosa assistència pública, a propòsit de les quals consta en acta la satisfacció de la Junta directiva, per haver-se compensat els treballs d'iniciativa i organització, en les quals Oliver Suñé va tenir part preponderant.

Cal recordar també que l'estància de l'eminent professor Selman A. Wacsmán a Barcelona l'any 1950 va ésser possibilitada gràcies a la gestió personal del P. J. Puiggrós durant la seva estada a la Universitat de Peoria (EE.UU.) i a la iniciativa d'Oliver Suñé per a la organització dels actes de recepció en homenatge al professor, el qual va ésser rebut a Port - Bou, procedent de París, pels doctors J. Gras i Oliver Suñé.

El maig de 1956 a la ciutat natal de Pasteur —Dôle— va tenir lloc la constitució de la Secció Europea de l'Associació Internacional de Societats de Microbiologia. Assistiren a la reunió, representants de França, Suïssa, Bèlgica, Alemanya, Anglaterra, Itàlia, Grècia, Turquia i Espanya. Era prevista la assistència del president de la Societat espanyola Dr. A. Socías i la d'Oliver Suñé delegat de la Secció de Barcelona. Per una circumstància imprevisible, el Dr. Socías no hi va assistir, i Oliver Suñé va haver d'assumir la responsabilitat de donar conformitat, o no, a un document de transcendència internacional.

Una esmena presentada conjuntament per el professor Bunker d'Anglaterra i Oliver Suñé, fou acceptada, i

permeté així signar per Espanya l'històric document que Oliver Suñé considerà favorable per al seu país. Posteriorment la Junta de Govern de la societat nacional, comunicà a Oliver Suñé que va «estimar-se raonable» el seu comportament, i com conseqüència l'adhesió de la «Sociedad Española de Microbiología» a la Secció Europea de l'Associació Internacional. Posteriorment foren promulgats els nous estatuts de la S.E.M.

L'article 4.^è diu així: «La S.E.M. se adscribirá a la Asociación Internacional de Sociedades de Microbiología y a través de ésta a la Unión Internacional de Ciencias Biológicas.

»Asimismo procurará establecer relaciones con sociedades de Microbiología de otros países, siempre que ello constituya una ayuda eficaz a sus fines.»

És evident, doncs, que Oliver Suñé, s'anticipà a la lletra i a l'esperit de la posterior reglamentació que especifica l'actitud convenient en aquest aspecte.

La concatenació de circumstàncies i situacions, propiciaren a Oliver Suñé el seu punt de vista respecte a les «relacions públiques». Efectivament: durant l'estada a Lausanne a l'abril de 1949 i conversant amb el professor Florey a propòsit de les malalties infeccioses d'origen hídric, «descobreix» que recentment s'havia constituït a Londres, l'Associació Internacional de Distribucions d'Aigua (International Water Supply Association) que es disposava a organitzar el primer Congrés Internacional a Amsterdam, que efectivament tingué lloc el mes de se-

tembre següent. De retorn de Lausanne, Oliver Suñé informà a determinades persones de l'estament municipal i de la Sanitat provincial, de Barcelona. Va a Madrid i posa al corrent de la situació a idònies i significades persones del Ministeri d'Obres Públiques, del d'Indústria, de la Direcció General de Sanitat i del servei municipal d'abastament d'aigua. A tots exposà la conveniència de la inscripció al Congrés d'Amsterdam, malgrat no haver estat invitat ni tant sols informat el nostre país, a causa de que en aquells anys les relacions amb els països d'Europa Occidental eren lamentablement fredes i inoperants.

Ningú no va fer cas —en aquella ocasió—, de la dialèctica persuasiva d'Oliver Suñé, malgrat que la problemàtica de la pol·lució de les aigües, gairebé amb forma explosiva, havia ja generat seriosos motius de preocupació. I és aleshores quan, segons diu Soler i Dopff, «sense depassar els límits de la seva modèstia característica», pren la decisió de presentar-se a la Secretaria de la IWSA a Zurich, i verificar la inscripció individual a tant significat Organisme, com a funcionari tècnic de la «Sociedad General de Aguas de Barcelona», i posteriorment a la delegació de dita societat constituïda per els enginyers senyor Ll. Soucheiron, L. Thió, el director general senyor Soler i Nolla i naturalment Oliver Suñé, per assistir al Congrés d'Amsterdam, en el qual aquest petit grup va fer acte de presència com a única representació d'Espanya, a tant decisiva convenció internacional.

És o no imaginable que en presència de representants de països com Nigèria, Algèria i Tunis, a més dels països europeus, hagués estat absent Espanya?

La conseqüència d'aquesta anècdota es tan significativa com evident. Dotze i quinze anys després, en el Ve Congrès de Berlín (1961) i en el VIe d'Estocolm (1964) la assistència d'Espanya sumava un total de més de setanta i cent persones respectivament, la majoria de les quals assumien delegació o representació del «Ministerio de Obras Públicas», del «Ministerio de la Vivienda», del «Ministerio de Industria», de les «Confederaciones Hidrográficas», de les «Comisarias de Aguas», del «Consejo Superior de Investigaciones Científicas», del «Centro de Estudios Hidrográficos», del «Instituto de Hidrología», de diversos Serveis Municipals, de Serveis Públics i de altres entitats particulars.

Fins al VIIIe Congrès Internacional de Viena (1969) Oliver Suñé prenent part activa en les ponències, assisteix a tots ells, essent l'únic ciutadà espanyol que reuneix aquesta particularitat, i la d'ésser el primer membre d'Espanya inscrit a la IWSA.

Ja, al primer Congrès d'Amsterdam, estableix relació professional amb els més significats elements de la convenció, molt especialment, amb els seus col·legues Dr. André Le Strat de París, Dr. Windle Taylor de Londres i el professor H. Naumann de Berlín amb els quals per tenir càrrecs equivalents, mantingué durant els anys successius, amistat i col·laboració, no solament din-

tre el marc de les activitats de la IWSA sinó també, en altres Organismes internacionals i nacionals que, total o parcialment, integren en els seus objectius les qüestions relatives a l'abastament i a la qualitat de l'aigua.

En efecte: l'any 1957 el ple de la Comissió Executiva de la IWSA amb assistència d'elements d'altres països celebrà una reunió a la seu de la Societat d'Aigües de Barcelona i creà una Comissió Jurídica i una Comissió Tècnica designant Secretari d'aquesta a Oliver Suñé, càrrec que mantingué en les successives reunions de La Haya (1958), Roma (1959), París (1960), Barcelona (1962), Tegernsee (Alemanya, 1964), Anvers (1967) i Londres (1968), una de les missions del qual, consistia en l'estudi de les circumstàncies dels diferents països per a proposar i programar els temes de les ponències generals en els Congressos i de designar els ponents nacionals.

El tipus de treball que això suposa, mirat desde fora, molt sovint es ignora per alguns congressistes que no fan gaire més que abonar els honoraris dels drets d'inscripció, i assistir passivament a les reunions de treball.

A Oliver Suñé se li confià ponència nacional en els Congressos de Bruselles (1958) i de Barcelona (1966).

Com a conseqüència lògica, d'aquestes relacions reiterades, oportunament li fou reconeguda per determinats elements del nostre país, la experiència adquirida i la recopilació bibliogràfica especialitzada.

En 1960 es designat representant oficial d'Espanya per el «Ministerio

de Industria» per a formar part de les sessions de treball referents a la problemàtica de les aigües residuals que periòdicament celebrà el Consell de Federacions Industrials d'Europa (París).

El 1961 es nomenat membre del Grup de Treball del «Instituto de Hidrología» (C.S.I.C.) per elaborar la redacció de les «Normas Legales de Calidad del agua para la bebida, usos domésticos, industria i agricultura». Les referents al «agua de bebida» foren publicades com a «Capítulo XXVII del Código Alimentario en 1967».

En 1962 i anys successius és també designat pel «Ministerio de Asuntos Exteriores» representant oficial d'Espanya a les sessions de la O.C.D.E. de la UNESCO i de la ONU, on es tracten problemes referents a l'abastament d'aigua.

El 1964 es nomenat President del Grup de Treball del «Instituto de Hidrología» per a procedir a l'establiment de les «Normas Analíticas del Agua» que han estat ja en part publicades per el «Centro de Estudios Hidrográficos». En 1959 és co-fundador del «Centro de Estudios, Investigación y Aplicaciones del Agua» (Barcelona).

L'estímul sostingut per Oliver Suñé per a procurar estar al corrent de tot el que fa referència al tractament de potabilització d'aigües, especialment d'abastament públic el completa en un sentit eminentment pràctic en estar present a instal·lacions característiques i actualitzades i molt principalment als laboratoris respectius: a Alemanya:

Hamburg, Berlín, Düsseldorf, Stuttgart, Karlsruhe, Frankfurt, Wiesbaden, Ansbach, München, Tegernsee i Mulheim. A França: París, Lille, Marsella i Annecy. A Anglaterra: Londres, Southampton, Norwich. A Suïssa: Ginebra, Zurich, Basel. A Holanda: Amsterdam, Rotherdam. A Itàlia: Milà. A Àustria: Viena. A Portugal: Lisboa. A Bèlgica: Anvers.

La conseqüència pràctica de l'actuació d'Oliver Suñé a les diverses i abans nomenades institucions, congressos i llocs de treball, etc., té tres vessants. Una, de la més directa: posar la seva contribució professional, durant trenta anys, a un dels serveis públics de Barcelona i comarques perifèriques que en els darrers anys ha estat profundament afectat per la pròpia expansió demogràfica-industrial amb la comprensible complicació i diversificació de la problemàtica ineludible.

L'altra, la possibilitat de transformar disposicions legals anacròniques i inoperants a nivell actual i redactar-ne de noves, mitjançant l'aportació de dades, estadístiques, conceptes, etc., i en algun cas amb opinió personal, als Organismes estatals pertinents, ja espontàniament, ja per sol·licitud directa dels propis elements oficials.

Són exemple d'aquesta apreciació: la classificació en diverses categories dels rius d'Espanya, establerta l'any 1950 pel Ministeri d'Obres Públiques, les disposicions referents a la fabricació de detergents, per a complir la condició de biodegradables, el límit màxim acceptable de clorurs a l'aigua d'abastament públic, l'estudi de la pos-

sible ajuda econòmica de l'Estat, mitjançant fórmules financeres adoptades en altres països, a municipis o indústries, per a procedir a la depuració de les aigües residuals abocades als rius.

L'altre activitat a la qual Oliver Suñé va dedicar especial atenció fou la divulgació dels conceptes que, sempre en evolució, es succeïen, amb la seva aportació d'ensenyament que durant el període de 1964 a 1970, es professaren en els cursos de Diplomats de Sanitat, a l'Escola Tècnica d'Arquitectura i als d'Hidrologia Subterrània i d'Enginyeria Sanitària a l'Escola de Enginyers Industrials.

El dia 21 d'abril de 1956 ingressa a la Real Acadèmia de Farmàcia de Barcelona, com a acadèmic numerari. El preceptiu discurs versà sobre «Interpretación de los resultados terapéuticos de las vacunas autógenas, con relación a la técnica de preparación», treball de recopilació i computació de dades obtingudes de l'estadística personal de més de set-cents casos d'afeccions urinàries i de les vies respiratòries.

L'any 1966, li correspon reglamentàriament el discurs inaugural de curs: «Contribución de los Inspectores Farmacéuticos Municipales a la lucha contra la polución de las aguas».

En 1970 contesta al discurs d'ingrés del doctor Pau Cartañá «Aspectos de la virología en la Sanidad ambiental» del qual malhauradament, va fer la sessió necrològica el 1976.

L'any 1965 ingressa com a acadèmic numerari en aquesta Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona. A la

contestació del discurs reglamentari l'epígraf del qual s'ha mencionat abans, diu Soler i Dopff «Cómo evitar que esto último ocurra ha sido, nada menos, lo que ha venido a decirnos Oliver Suñé en forma precisa. Ha enfocado y desarrollado el tema analizando sus facetas sin perder nunca de vista la totalidad del problema, sin esquivar, antes bien sacando a la superficie, las dificultades y con una expresión modélica que haría difícil decir más en menos frases. Y lo ha hecho, sobre todo, con la firmeza del que da cuenta, no de divagaciones teorizantes, sino del que expresa verbalmente lo que antes ha constituido y sigue constituyendo, cada día, el estudio cuya solución no admite demora ni error».

«Tanto por la esencia del discurso, como en cuanto a la forma, cartesiana, no ha hecho nada fácil darle una contestación adecuada. El contenido, abundante, y ordenado, no deja lugar para compensar una emisión; la exposición, clara, que no exige nunca una segunda lectura para ser comprendida, obliga a seguir su manera al que contesta que, también es amante de la claridad; el armazón, sólido, del tema expuesto no ha menester de apoyos complementarios.»

Oliver Suñé, ja abans de formar part de l'elenc numerari d'aquesta Corporació, en tant que Acadèmic corresponent, s'interessa per aportar-hi alguna gestió positiva. L'any 1949 organitza amb connexió amb la Secció de Barcelona de la Societat de Microbiologia, les conferències magistrals, prèvia pre-

sentació per Oliver Suñé dels professors Paul Hauduroy, de Giuseppe Penso, director de l'Institut d'Higiene i Microbiologia de Roma, i de Kopaczieski, de París, que amb notable èxit d'assistència, pronunciaren en aquesta Corporació.

L'any 1954 exposa la conferència «Potabilización de Aguas superficiales. Caso particular de Barcelona» també amb nombrosa assistència que probablement per la significació del tema ultrapassà els límits de capacitat del saló de sessions.

Actualment, des de 1970 és president de la Secció 4.ª d'Higiene i Medicina social, i com a tal ha elaborat els dictàmens pertinents a l'ingrés de membres numeraris, informes tècnics de diversa índole, per a ésser posats a la consideració de les sessions plenàries, etc.

El 1976 li va correspondre la sessió necrològica de l'Acadèmic electe doctor Pau Cartaña, i el 1978 la del doctor Lluís Miravittles.

Apadrina els doctors Mercadal Peyrí, Alsina Bofill, Pumarola Busquets i Salvà Miquel en el seu ingrés com a acadèmics numeraris.

Durant l'última dècada, l'Acadèmia celebrà diverses sessions públiques ordinàries sobre els problemes de l'aigua en relació a la salut ambiental en les

que Oliver Suñé presentà comunicacions o dirigí els colloquis respectius.

No podríem donar per acabada la semblança biogràfica d'Oliver i Suñé, sense fer referència a una acusada característica personal que defineix exactament el seu amor a la natura i a l'excursionisme, de petit iniciat a redós del seu pare doctor Oliver i Rodés a les muntanyes de Montserrat i del Montseny, i recurrent durant molts anys les valls i els cims del Pirineu català, del Pirineu central, dels Alps, del Guadarrama, de Gredos, etc., que progresivament i amb l'estil de l'escola del comte Rusell «escalada natural» que exclou l'alpinisme acrobàtic o «escalada artificial», compta en el seu «currículum», amb cent-trenta-dos cims (o pics) «fets» segons l'argot excursionista.

La seva biblioteca d'obres clàssiques i modernes d'alpinisme i d'esquí és sovint rellegida amb la natural nostàlgia i la resignació a l'estatisme que els anys imposen i amb l'alternança d'escoltar les obres de música dels clàssics o dels romàntics, afecció que per influència genètica li transmeteren les habilitats pianístiques de la seva mare i el seu avi Suñé i Molist.

B. OLIVER CLAPÉS

PUBLICACIONES Y CONFERENCIAS

Dr. B. Oliver Suñé

1926. "Les aigües medicinals del Pirineu Català." Radio Barcelona.
 1927. "La determinación cuantitativa de acetona en la orina." Tesis doctoral. Facultad de Farmacia de Madrid.

1934. "Conceptos modernos de la inmunidad." Colegio de Farmacéuticos de Barcelona.
1934. "La reacción intraperitoneal experimental en el cobayo." Revista "Biotécnica", agosto 1934.
1935. "Cursillo sobre «Mecanismos físico-químicos de la inmunidad.» Laboratorio de la Cátedra de Patología de la Facultad de Medicina de Barcelona. Profesor Dr. J. Cuatrecasas.
1935. "Las aguas medicinales del Pirineo Catalán." Dos conferencias radiadas. Radio Barcelona, marzo-abril 1935.
1936. "Observaciones acerca del análisis bacteriológico de la orina." Revista "Biotécnica", enero 1936, y abril 1936.
1941. "Las discusiones científicas en bacteriología." Muy Ilustre Colegio de Farmacéuticos de Barcelona, junio 1941.
1943. "Aspecto higiénico del abastecimiento de aguas." (Bacteriología.) Hermandad Médico-Farmacéutica de S. Cosme y S. Damián. Revista "Acta Médica Hispánica", noviembre 1943.
1944. "Problemas técnicos del abastecimiento de aguas." Hermandad Médico-Farmacéutica de S. Cosme y S. Damián de Tarragona, febrero 1944.
1945. "Aspecto higiénico del abastecimiento de aguas." (Química.) Revista "Acta Médica Hispánica", febrero 1945.
1948. "Las escuelas clásicas y modernas de microbiología." Hermandad Médico-Farmacéutica de S. Cosme y S. Damián, 23 octubre 1948.
1959. "Evolución histórica de la quimioterapia." Asociación de Estudiantes Católicos, febrero 1949.
1950. "Interpretación de los resultados terapéuticos de las vacunas autógenas con relación a su técnica de preparación." Revista "Anales de la Real Academia de Farmacia", enero 1950.
1954. "Potabilización de aguas superficiales. Caso particular de Barcelona." Conferencia. Real Academia de Medicina de Barcelona, 11 mayo 1954.
1957. "Problemas organolépticos en los procedimientos modernos de depuración de aguas." Conferencia. Federación Farmacéutica. Barcelona. Revista "Agua", enero 1958.
1961. "El origen del control sanitario en el abastecimiento de aguas." Revista "Agua", marzo 1961.
1963. "La O.C.D.E. y la investigación sobre el agua." Revista "Agua", enero 1963.
1963. "Control bacteriológico del agua por dispositivo automático." Revista "Agua", marzo 1963 y revista "Techniques et Sciences Municipales", enero 1964.
1964. "Conceptos actuales sobre la potabilidad de las aguas." "Boletín Informativo de la Real Academia de Medicina de Barcelona", enero-marzo 1964.
1965. "La polución de las aguas. Problemas. Estado actual." Discurso de recepción en la Real Academia de Medicina de Barcelona.
1966. "Las falsas reacciones de la colimetría." En colaboración con Jorge Ferramón. Documentos de Investigación Hidrológica. Vol. 1. Barcelona.
1968. "Concepto de la polución de las aguas. Orígenes y consecuencias." Ponencia n.º 2 del Simposium sobre la Polución de las Aguas. Alicante, noviembre 1968. Documentos de Investigación Hidrológica. Vol. 7. Barcelona 69.
1968. "La salud ambiental y la polución de las aguas." Ponencia n.º 2 del Coloquio celebrado en la Real Academia de Medicina de Barcelona, mayo 1968.
1969. "Normalización del control de calidad de las aguas." En colaboración con B. Oliver Clapés. Revista "Agua", marzo-abril 1969.
1970. "Estudio de la polución del río Ter." En colaboración con E. Díaz, F. Hernández y L. Miravittles.

JOSEP SUÑÉ I MEDAN

Josep Suñé i Medán, fill petit de Suñé i Molist, nascut a Barcelona a l'any 1882 va tenir una vida curta i dramàtica.

Seguint la tradició del pare i del germà Lluís estudia Medicina, llicenciant-se a l'any 1909.

Condeixable i íntim amic d'Herme-negild Arruga i segons manifestacions que anys més tard feu el ja «doctor» a Arruga a Oliver Suñé, «en Josep era molt intelligent i un introvertit idealista que amb la vocació i el sentit clínic que posseïa hauria destacat com a eficaç metge internista». Però el destí s'interposà a la trajectòria prometedora. Recent acabada la carrera, se li declarà una tuberculosi pulmonar doble. Per consell mèdic, cosa que actualment ens sembla extranya, s'enrola com a metge a la Compañía de Navegación Transatlántica. Va fer viatjes a la República Argentina i a les Illes del Caribe a bord del vapor «Forgas», i un altre al Brasil en el vaixell «José Gallart». En les llargues cartes que escrigué a la família desde els llunyans païssos i desde a bord, s'hi entreveu la sensibilitat per la poesia del ambient en que vivia i la profunda tristesa que li produïa el propi coneixement de la progressiva malaltia amb la intuïció de que no tenia remei.

Del diari de bord en carta adreçada a la seva mare, que comprén desde

el dia 16 d'octubre al 2 de novembre de l'any 1910 —divuit dies de navegació atlàntica desde Rio Janeiro a Tenerife— transcrivim literalment uns paragrafs significatius ont s'hi pot apreciar la característica expressió gramatical catalana pròpia de la època: «Per los passatjers de 3.ª, tinc horas fijas de consulta y un rato per a la inspecció diària a llurs departaments y vigilar la part higiènica del mateixos. Quina pena li faria veure tota eixa gent que torna a Espanya! Pobres, plens de brutícia, de misèria y quitxalla famolenca, son lo rebuig dels inmigrants ineptes pel treball; los més, vagos y dropos que somiaban en uns païssos feconds y pròdigs ont omplirien d'or ses butxaques, sens fer res; altres son los tarats, dèbils y malaltijos que retornen a sa llar fugint per a no morir-hi d'eixos climes càlids y inhospitalaris d'aquestes Amèriques sols bones pels qui portan bon lastre de salut, recomanacions, intelligençia y ganes de treballar. Per ara ja han vingut a consultar-me dos tuberculosos, un palúdic, un cardíac y una ertigtica, i avui he descobert una idiota recomanada a darrera hora per sos germans qui se la treuen de sobre com un trasto inútil».

Altre: «Per la nit s'ha sentit en lo pont un cop, i un cos pesat ha caigut als peus d'un oficial. El que ha caigut degué entrebançar-se en lo toldo del

pont. Lo pobre incaut vingut a les meves mans ha sigut llargament observat y estudiat y mentres la seva crudel i llarga agonia, ha canviat de color passant succesivament del blanc de plata al blau cel, al blau fosc y per fi morat. Després l'hi he fet la autòpsia (millor dit, la ictiotomia) que no vull descriure».

Altre: «La calor no deixa estar en lo camarot i passo les hores a coberta llegint. Desde la sortida he llegit "Lugar del hombre en la Naturaleza" de Büchner, "El origen del hombre" de C. Darwin, "El origen de la tragedia" de Nietzsche, "El horla" de Guy de Monpassant y are estic llegint lo deliciós "Viaje a la India" de Hockel, llibres que'm deixa lo simpàtic capità, dons els que portaba foren ja llegits en la travessia de anada».

Altre: «Segueix lo temps esplèndit i malgrat la calor aumenti doncs nos acostem al equador, no molesta gaire perquè lo vent és de proa. De bon matí me n'hi vaig a rebre l'aire sanitos del mar. És lo lloc del barco que més m'agrada. La proa és com si diguessim lo cap, la part noble del vaixell; és ont viuen los mariners curiosos de roba i intelligents, veient-se sempre neta i

polda. La popa ve a ser lo ventre; és ont hi han les provisions de boca, conserves (la gambussa) veients'hi a sobre gàvies de conills, gallines i caixes i fustes i trastos bruts. En la proa l'aire és net i verge, en la popa ve arrastrant partícules de carbó de la xemeneia i fa tuf de cuina i de viram. Al impuls de les ones la proa s'aixeca i enfonza amb aire magestuós, sense vacilar, la popa oscila i s'arrastra amb pesats moviments laterals. La proa fa remors d'escuma; la popa grinyols de les barres del timó y tremola sorollosament al impuls de la hèlice. Fins lo mar vist de la proa sembla més ample i los pensaments que sugereix son horitzó son més vius, més alegres, tenen l'atractiu de lo desconegut, de lo que vindrà. La proa és l'ansia del viurer, la popa lo recort de lo viscut. Per això es lo meu lloc predilecte».

A l'any 1913 va exercir de metge a Esparraguera, captant-se l'apreci dels malalts i de la població, fins que el seu estat físic l'impossibilità de seguir una vida normal, i abatut pels sofriments de la implacable malaltia va morir el dia 6 de febrer de l'any 1916. Tenia doncs, només, trenta - quatre anys.

LLUÍS OLIVER I RODÉS

Lluís Oliver i Rodés, el petit dels sis germans, nasqué a Barcelona l'any 1893. Arriat el moment de decidir el seu pervindre professional, va coinci-

dir amb la creixent activitat polifacètica del germà gran, doctor Benet Oliver i Rodés, la qual en aquella coyuntura —era l'any 1916— tenia quatre

vessants definides, cada una de les quals havia ja arribat a un nivell considerable: la farmàcia, les anàlisis físico-químiques, les especialitats farmacèutiques, i els productes de perfumeria higiènica, comercialitzats amb la marca «Higea». Motiu pel qual de-

cidí traspasar aquesta última al seu germà Lluís, coincidint amb la obtenció d'aquest de la llicenciatura de Farmàcia. Lluís Oliver i Rodés continuà aquesta activitat fins la seva mort en desembre de l'any 1970.

ENRIC SUÑÉ I MOYA

Nascut a Barcelona el dia 24 de gener de 1913.

Cursà la carrera de Medicina de la Universitat de Barcelona, acabant-la l'any 1936, just al començament de la convulsió. Acabada aquesta, realitza els estudis del Doctorat l'any 1940.

Adscrit al Servei d'Oto-rino-laringologia de la Facultat de Medicina desde l'any 1933, primer com a alumne i després com metge, tingué per mestres, el titular de la Càtedra, professor Casadesús, i el seu pare, doctor Suñé i Medan.

Després de la jubilació d'aquell, ocupa la direcció del Servei d'Oto-rino-laringologia de l'«Hospital del Niño Dios», on s'interessa pels problemes oto-rinològics de la infància. A més, hi actúa com a docent, encarregant-se de l'assignatura de l'especialitat a l'Escola de Infermeres (ATS), del mateix Centre.

Fruit dels coneixements adquirits pel seu pare en el terreny clínico-quirúrgic i radiogràfic, dedica una especial atenció a la patologia rinosinusal.

El dia primer de gener de l'any 1956, pren possessió del càrrec de «Jefe de Clínica» de Oto-rino-laringologia de la Residència Sanitaria «Francisco Franco» de Barcelona, en virtut del concurs-oposició celebrat a Madrid.

La infecció focal en ORL, en relació amb certes afeccions oculars, fa que pugui desenvolupar abastament aquesta problemàtica a la Clínica Barraquer, on hi actúa com a oto-rinolaringòleg desde l'any 1944.

Fa quatre anys pertany al Cos Facultatiu de l'Institut Dexeus.

Un fill seu, Lluís, es estudiant de Medicina.

BENET OLIVER I CLAPÈS

Benet Oliver i Clapès, neix el 9 d'agost de 1929, a Barcelona. Sens dubte influenciat pel prestigi professional del seu pare i del seu avi, se sent atret pel món dels laboratoris i decideix cursar la carrera de Farmàcia, de la qual n'acabà els estudis el juny de 1953 amb la qualificació d'Excellent.

L'any següent, després de seguir les assignatures del curs de Doctorat, a la mateixa Facultat de Barcelona, ingressa a la «Sociedad General de Aguas de Barcelona» empresa on roman durant 20 anys especialitzant-se en anàlisis bacteriològiques i químiques d'aigües i en el coneixement dels temes de qualitat d'aigües naturals i residuals, tractament, control, contaminació i pol·lució, etc.

Seguí una trajectòria ascendent fins arribar el gener de 1971, a cap del servei d'Esterilització i Laboratoris. Succeí en aquest càrrec al seu pare el doctor B. Oliver Suñé, que fou, durant aquells anys, el seu guia i mestre.

Presentà nombroses comunicacions i ponències en els colloquis i simposis d'investigació i pol·lució d'aigües que se celebraren durant els anys de 1966 a 1973.

Cursà també els estudis de Diplom de Sanitat i de Diplom de Enginyeria Sanitària i ha desenvolupat ensems una apreciable tasca docent

com a especialista en temes de qualitat d'aigües i llur control, essent de destacar entre d'altres, els cursos d'Enginyeria Sanitària a la Universitat Politècnica de Barcelona.

De 1962 a 1974 exercí com a professional en Oficina de Farmàcia pròpia.

El decés del seu avi, el doctor B. Oliver Rodés l'indueix a abandonar la S.G.A.B. per a lliurar-se plenament i exclusivament a la direcció del Laboratori d'Anàlisis que el doctor Oliver Rodés havia fundat l'any 1902; on ha treballat també el doctor Oliver Suñé durant cinquanta anys.

Continua desenrotllant-hi la tradicional especialització del «Laboratorio de Análisis Dr. Oliver Rodés» en les anàlisis d'aigües (naturals, residuals, minero - medicinals, balnearis, embotellades, etc.) i imprimeix un gran impuls a les anàlisis de control de qualitat d'aliments, tant químiques com especialment bacteriològiques.

El 1972 i el 1975 assistí als cursos Internacionals de Microbiologia Alimentària que desenrotlla periòdicament l'Institut Pasteur de Lille, i aplica a la seva feina les enseyanes rebudes dels grans mestres Buttiaux, Leclerc, Mossel i Beerens, entre d'altres.

Entre les activitats professionals que cal destacar, citarem la seva col·laboració assídua amb les tasques del «Centro de estudios, investigación y aplica-

ciones del agua» durant els anys 1965 a 1974; la seva assistència com a delegat espanyol a les reunions del Comitè d'Europa Occidental per a l'estudi de la corrosió de les conduccions enterrades (CEOCOR); el seu treball continuat (des de gener de 1972) en el Grup de Treball «Normes analítiques de les Aigües» de l'Institut d'Hidrolo-

gia (CSIC), del que fou president durant el bieni 1973-75.

El 1975 funda l'Associació Espanyola de Laboratoris Independents, de la que en fou primer president.

Des de 1977 és membre del Comitè Directiu de la Unió Internacional de Laboratoris Independents del qual fou elegit president l'octubre de 1978.

COLOQUIO

Doctor Ramón Sarró. — Aplaude la iniciativa que mantiene la Junta Directiva de consagrar estudios biográficos a Académicos titulares de los más ilustres fallecidos y sus familiares.

Se trata de destacar lo que fueron en el terreno docente, profesional y académico, distinguidos antecesores nuestros, por lo que se contribuye a legitimar más el interés por la Historia médica local.

No hay duda que la «dinastía» Suñé y Molist en sus dos ramas de descendientes, llama poderosamente la atención por los trabajos aportados de toda índole y por su fervor demostrado a la Corporación que nos agrupa.

Termina felicitando a todos por los datos comunicados de primera mano o vividos directamente.

Doctor Pedro Domingo (Presidente). — Agradezco la intervención, muy

en su punto de todos los disertantes, porque han aportado una visión histórica completa y ordenada de sus familiares académicos. Si la rama Suñé-Medán prosiguió la excelente trayectoria oto-rino-laringológica iniciada por Suñé y Molist, la otra rama encabezada por Oliver Rodés se ha visto perfilada en su aspecto de investigación hidrológica gracias a los numerosos datos comunicados por sus deudos.

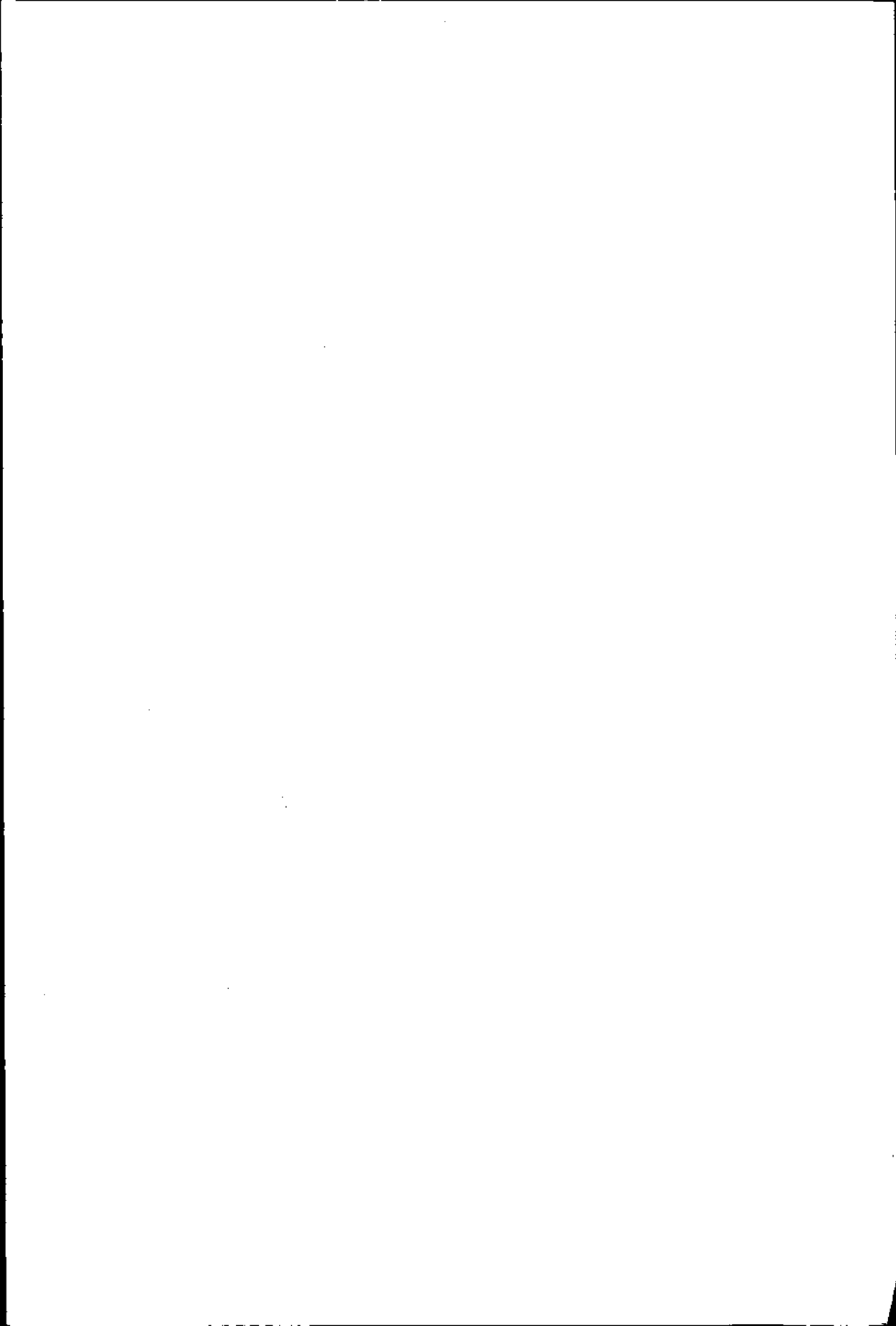
Aunque no sean inéditos la mayoría de trabajos realizados, sobre todo los de nuestros cuatro miembros titulares volver a considerarlos debida y conexamente agrupados, significa un esfuerzo y una lección que quiero destacar.

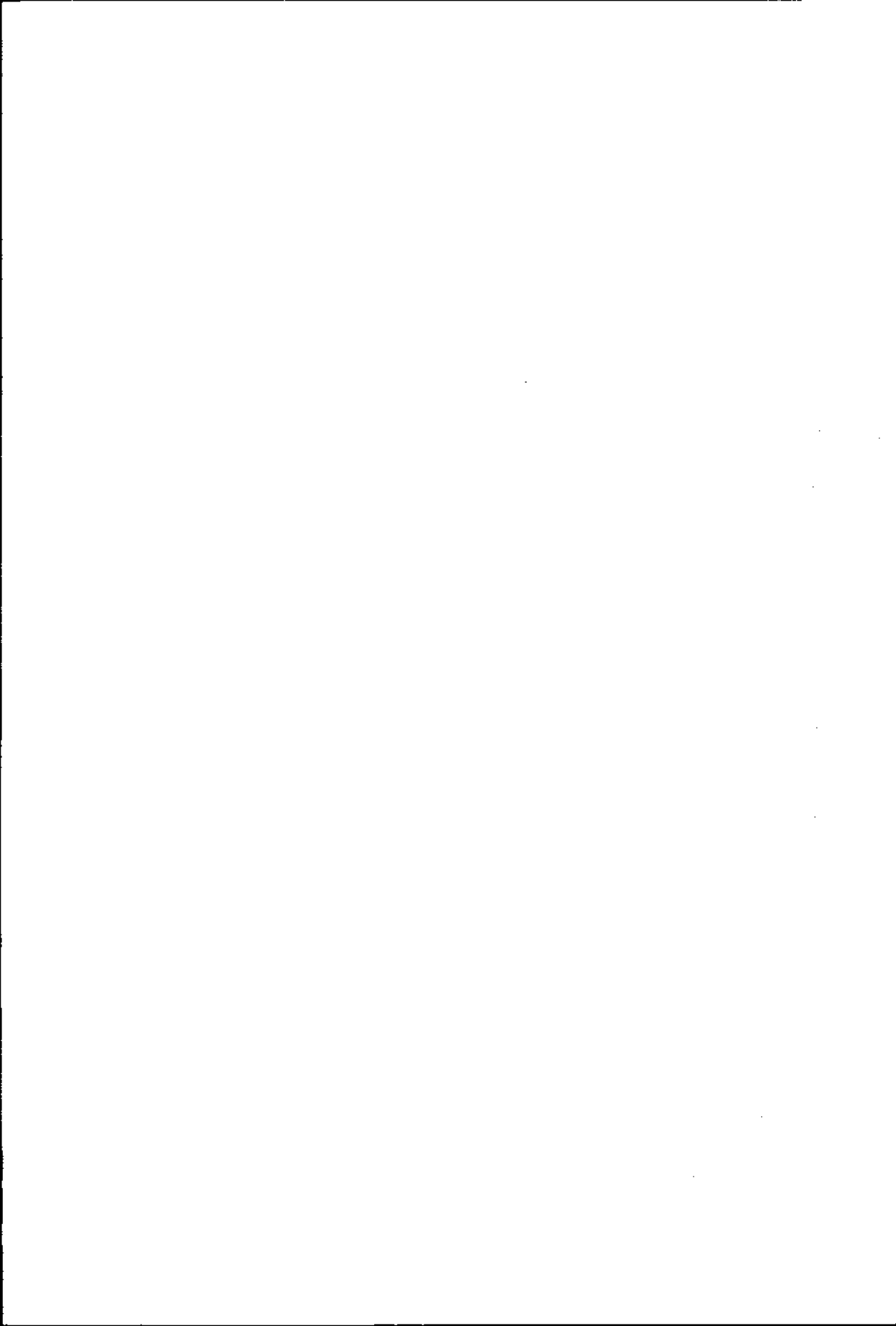
Espero que no se interrumpan los coloquios de esta serie que tanto honran a nuestra historia médica local y a la más peculiar de la Academia de antes y de ahora.

Se levanta la sesión.

**ANALES DE MEDICINA
Y CIRUGIA**

N.º 257 Julio - Septiembre 1979

nixyn

hermes®

nixyn ANALGESIA EFECTIVA hermes® FRENTE A LOS PROCESOS DOLOROSOS

INDICACIONES:

Traumatología y Medicina Deportiva: Mialgias, Lumbalgias, Neuralgias, Traumatismos, Epicondilitis, Bursitis, Tendinitis.
Reumatología: Artritis reumatoidea, Artrosis, Espandiloartritis, Gota.
Otorrinolaringología: Otitis media aguda, Otitis serosa, Amigdalitis hemorrágica, Amigdalitis aguda, Timpanoplastia, Amigdalectomía, Parotiditis, Adenitis submaxilar.
Odontología: Abscesos y flemones dentarios, Extracciones.
Angiología y Cirugía vascular: Tromboflebitis, Trombosis venosa, Post-operatorio de cirugía venosa.
Urología: Expulsión cálculos renales, Procesos inflamatorios testiculares (Orquitis, Epididinitis, Testículos testiculares), Post-operatorio cálculos uretrales, Cólicos renales.

Infecciones diversas: Como coadyuvante del antibiótico. Nixyn hermes crema fluida puede ser utilizada por sí sola o como coadyuvante del tratamiento oral y rectal, siempre que sea necesaria una acción local.
Contraindicaciones: Aunque los estudios realizados no demuestran ninguna anomalía sobre el desarrollo fetal, se recomienda no utilizarlo durante el embarazo.
Incompatibilidades: No presenta.
Efectos secundarios: No se han evidenciado efectos indeseables ni hasta el momento fenómenos alérgicos.
Toxicidad: No presenta fenómeno tóxico y su tolerancia es buena.
Conservación: Conviene mantener el producto en un lugar fresco y seco.
Presentación y Composición:
Cápsulas de 400 mg. de Isonixina.
Frascos de 30 cáps. P.V.P. 777.- ptas.

Cápsulas de 200 mg. de Isonixina.
Frascos de 20 y 40 cáps. P.V.P. 289.- y 526.- ptas.
Supositorios 40.- mg. Isonixina excp. c.a.p. 1 sup. caja 12 sup. P.V.P. 334.- ptas.
Crema fluida: Frasco 60 ml. Isonixina al 2,5%. Sali-ciato de metilo al 5%. P.V.P. 142.- ptas.

**LABORATORIOS
HERMES**
Barcelona / España